

BIM Atzeneta del Maestrat

Època XI N° 12 - octubre/desembre 2019

L'AODL informa

A Atzeneta cal saber

Memòria històrica

Els nostres esportistes

Fires 2019

Des de la UJI

Les associacions parlen

Ens conten des del Col·legi

Des del Casal Popular

Medi Ambient

Nutrició

El temps i la Meteo a Atzeneta

ARRANCA EL CENTRE DE DIA

I JA VAN 482 FIRES A ATZENETA

Agenda

HORARIS

AJUNTAMENT

De dilluns a divendres de 9 h a 14 h.

Dissabte de 9h a 13 h.

www.atzenetadelmaestrat.es

Facebook: Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat

ESCOMBRERIES

A partir de les 20 h.

RECOLLIDA D'OBJECTES VOLUMINOSOS

El quart dimecres de cada mes.

CEMENTERI

Tots els diumenges (hivern de 15 h a 17 h i estiu de 16 h a 18 h).

ALTRES SERVEIS A L'AJUNTAMENT

SERVEIS SOCIALS

Dilluns de 9 h a 13'30 h i dimecres amb cita previa (722739456) a la 2ª planta de l'ajuntament.

ARQUITECTA MUNICIPAL

Dimarts de 10 h a 14 h a l'ajuntament.

VETERINARI

Dimecres de 10 h a 11 h a l'ajuntament.

NOTARI

Concertar cita al telèfon 964380075.

DEPENDÈNCIA

A partir de les 10 h, els dies prefixats, a la 2ª planta de l'ajuntament.

TELÈFONS D'INTERÉS

AJUNTAMENT 964 37 00 18

CENTRE SOCIAL
POLIVALENT (CSP) 964 37 09 19

CENTRE DE SALUT 964 37 05 43

GUÀRDIES 698 614 472

FARMÀCIA 964 37 00 54

COL·LEGI PÚBLIC 964 73 82 50

BANKIA 964 37 00 53

BBVA 629 005 298

BANTIERRA 964 37 01 64

GUÀRDIA CIVIL 964 37 00 63
062

CASA ABADIA 964 37 03 36

EXTENSIÓ AGRÀRIA 964 39 96 90

AUTOS HICID 964 20 01 22

EMERGÈNCIES 112

INFORMACIÓ 012

HOSPITAL GENERAL 964 72 50 00

HOSPITAL PROVINCIAL 964 35 97 00

HORARI D'AUTOBUSOS

ATZENETA-L'ALCORA-CASTELLÓ

ATZENETA

Eixida 6'30 h

L'ALCORA

Arribada 7'30 h
Eixida 7'35 h

CASTELLÓ

Arribada 8'00 h
Eixida 18'00 h

ATZENETA

Arribada 19'30 h

VISTABELLA-ATZENETA-CASTELLÓ

VISTABELLA

Eixida 6'00 h

ATZENETA

Arribada 6'50 h
Eixida 7'00 h

CASTELLÓ

Arribada 8'30 h
Eixida 15'30 h

ATZENETA

Arribada 16'50 h
Eixida 17'00 h

VISTABELLA

Arribada 18'00 h

Edició: Ajuntament d'Atzeneta

Coordinació: www.teescribologuequieras.com

Impressió: Paperam Impressions

Disseny: Juan Gil

La gent que fem aquest BIM volem que estiga obert al major nombre d'opinions. Tot aquell que vulga col·laborar, de qualsevol manera, ens ho pot fer arribar a l'ajuntament o a l'adreça electrònica bimatzeneta@gmail.com.

Col·laboracions, incloses les fotogràfiques, d'aquest número:

Associació d'ames de casa (Tere Vayá), Melchor Rovira, Carmen Rovira Monfort, Paco Esteller, Pilar Ferreres, Miguel Ángel Moliner, Xavi Pallarés, Arcadio Vidal, Rafa Gil Marín, Lucía Bellés, Neus Bartoll, Jaume Gil Saura, Kintos 2019, Ricardo Badenes Bertrán, Eliseo Bellés Martí, Eladi Roca, Club Ciclista At-Zenet, Paco Usó, Diego Marín.

Dipòsit legal: CS-312-2017

Cultivar la intrahistòria

Nou any, un més. Obrim dècada, el temps estreny i ens condueix cap a destinació, però com deia el poeta i el cantant apropiant-se dels seus versos, "Els pobles queden, les gents se'n van". I la comesa dels qui estan és deixar a aqueixos pobles en millor estat del qual se'ls han trobat, comesa que no sols afecta a aquells que els gestionen administrativament, sinó que competeix a tots els seus habitants.

No fa massa va caure en els ulls d'aquest editorialista una foto d'Atzeneta dels anys 80 localitzada als voltants de la Plaça de la Font, encara sense el nou ajuntament construït. El contrast visual entre l'abans i l'ara s'ofereix revelador d'una millora urbanística que s'ha projectat per la majoria dels espais urbans del municipi, dotant a Atzeneta d'un confort per als ulls com no ha tingut al llarg de la seua història.

Però les millores són progressives, cada corporació ha aportat les seues realitzacions i gràcies a aqueix compromís municipal dels gestors, podem afirmar, sense risc a equivocar-nos, que Atzeneta llueix més harmoniosa que mai.

Però no sols de silueta viu el futur dels municipis modestos en demografia; es necessita també, en gran manera potser, enfortir les vísceres, els òrgans essencials perquè el progres mantinga les seues constants. La posada en marxa del centre de dia representa un èxit en tots els ordres. D'un costat s'aconsegueix la socialització activa i les cures bàsiques diürnes d'un grup de persones d'edat avançada, que faciliten la vida laboral dels qui els tenen al seu càrrec; i d'un altre la creació d'un nombre de llocs de treball que eleven a "multinacional" local a aquest centre.

Però com la insatisfacció és potser l'únic factor per a continuar millorant, ara es precisa d'estendre el dia a la nit i que la permanència d'aquells ancians que per dèficits d'estructura familiar no tenen uns llin-

dars de vida dignes, puguen estar acollits al seu poble, entre veïns i veïnes de sempre, sense que es veguen exiliats a residències desconegudes i allunyades dels seus ecosistemes de sempre. Assenyalar també l'excel·lència de la salut associativa d' Atzeneta.

Bona prova d'això ho constitueix el nombre de col·laboracions en el BIM: ciclistes, corredors, mestresses de casa, músics, futbolistes, membres del casal, "kintos", cooperativistes, professors universitaris, amén dels clàssics meteoròlegs, mestres, bibliotecaris, ornitòlegs, botànics, agents de turisme, fotògrafs i algun que ometré per desmemòria, prestigien amb les seues aportacions aquesta publicació extensa que recull la intrahistòria trimestral d'una localitat que ha decidit apostar per la diversitat per a quedar en el costat bo de la despoblació rural, perquè Atzeneta, malgrat la seua proximitat a la mar, no està exempta d'aqueixa epidèmia de buidament que s'estén per bona part del terç occidental de la nostra província i per la totalitat d'unes altres interiors que criden en sol·licitud d'una aportació extra d'oxigen inversor perquè la demografia no acabe de certificar la seua defunció com a llocs habitats.

Cultivar la intrahistòria per a mantindre la història. Aqueix és el lema, un esperit que exemplifica notòriament el que la Fira d'Atzeneta haja complit la seua 482 edició amb l'única interrupció d'algunes conteses militars. Perquè sovint, la pàtria xica fa més per nosaltres que la gran i per aqueixa raó necessita ser atesa de més.

L'AODL informa

Jornada sobre suport a l'emprenedoria a Atzeneta del Maestrat

El passat dimecres 11 de desembre de 2019 va tenir lloc a la Casa de la Cultura d'Atzeneta un taller de 'Com innovar en el desenvolupament del territori', en el marc dels Itineraris per a l'emprenedoria i el desenvolupament del territori per a Agents de l'Ecosistema Emprenedor de la Comunitat Valenciana.

Dos van ser els ponents que van participar en aquesta jornada informativa:

- **Luis Miguel Batalla**, Tècnic de Creació, Creixement i Consolidació d'Empreses del Centre Europeu d'Empreses Innovadores de Castelló (CEEI), on va presentar els diferents programes i eines útils per a l'emprenedoria des de la innovació que ofereixen els CEEIs de la Comunitat Valenciana des del Mapa de l'Ecosistema Emprenedor a la Comunitat d'Agents de l'Ecosistema.
- **Domènec Nácher**, Gerent del Grup d'Acció Local (GAL) de l'Associació per al Suport Integral de les Comarques de l'Interior (DICI) va explicar la innovació des del territori a través de l'estratègia del propi GAL DICI, que agrupa 27 municipis de l'interior, i va exposar la línia de finançament de les ajudes Leader.

L'objectiu de la sessió era contribuir a enfortir el desenvolupament del territori, mitjançant itineraris per al desenvolupament de l'emprenedoria i la creació d'empreses que suposen nous processos d'innovació territorial.

L'AODL
Pilar Ferreres Garcia

A Atzeneta cal saber

Restauració de les escales de la ribeta

A finals de novembre van finalitzar les obres de restauració i rehabilitació de les escales i el carrer de la Ribeta.

Aquesta intervenció ha sigut subvencionada per l' Agència Valenciana de Turisme de la Generalitat Valenciana.

El resultat final és d'allò més vistós i continua la tasca de recuperació de racons del casc urbà desatesos durant molts anys.

Atzeneta del Maestrat, un poble solidari

El Comitè espanyol d'ACNUR, Alt Comissionat de las Naciones Unidas per a les Persones Refugiades, acaba d'atorgar al municipi d'Atzeneta del Maestrat el distintiu de POBLE SOLIDARI AMB ACNUR, pel seu recolzament i compromís amb les persones refugiades en Yemen.

La recaptació de l'esdeveniment solidari de les Festes 2019, el Sopar de pa i porta, serà destinada a recolzar el treball d'aquesta ONG en Yemen, on està tenint lloc una greu catàstrofe humanitària.

Amb aquestes línies, des de l'Ajuntament d'Atzeneta es vol traslladar l'agraïment a totes les

persones que van participar en el sopar de pa i porta solidari; ja que, a més de demostrar que la condició de poble compromès i solidari, contribueix a mantenir el treball d'ACNUR.

Per a més informació podeu consultar la web <https://eacnur.org/es>

Halloween a pedals

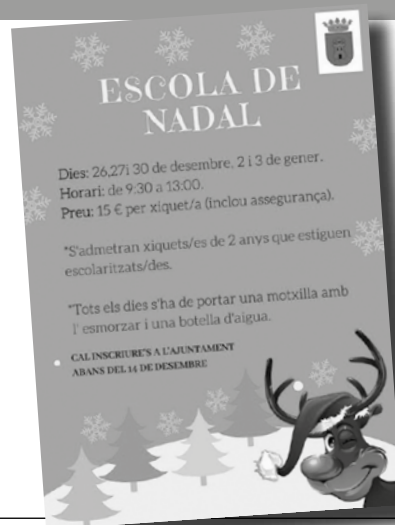
El Club Ciclista At-Zenet va organitzar un sopar de pa i porta la nit de Halloween. Amb la iniciativa, en què van participar més de 200 persones, es va demostrar la bona salut del col·lectiu ciclista atze-

netí, la seua bona tasca organitzadora i les ganes de festa que sempre té la gent.

Escola de nadal

Com cada any l'ajuntament ha organitzat l'Escola de Nadal, una activitat per a xiquets escolaritzats amb més de dos anys. Cinc són els dies en què activitats entre lúdiques i pedagògiques han servit perquè xiquets i xiquetes gaudisquen de les seues vacances nadalenques amb una major plenitud, al mateix temps que per a ajudar els pares a exercir els seus horaris laborals amb una major normalitat.

Xarrada violència de gènere

El 20 de novembre va tindre lloc una xarrada a càrrec del Centre Dona de Sogorb "Violència de gènere: sensibilització i prevenció", dins de les activitats organitzades per tal de commemorar el Dia Internacional contra la Violència de Gènere.

Adequació pistes

En octubre es van adequar algunes pistes i camins del terme, gràcies a l'actuació de les màquines de Diputació i del Consorci de Bombers.

També per altra banda, a les mateixes dates i fins i tot amb semàfors, es van desbrossar les carreteres que donen accés al municipi, aquesta

va ser una demanda del consistori municipal a l'administració.

Compra al poble

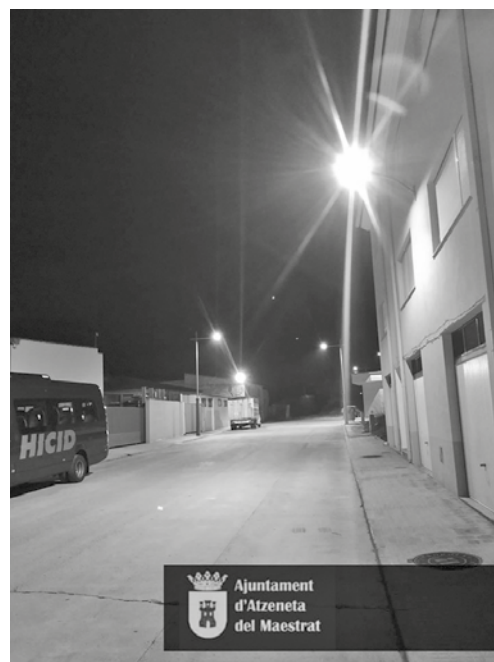
Una iniciativa, i ja van tres amb l'actual, per a recolzar el comerç local i sensibilitzar la població de la importància de comprar a les tendes del poble per tal de mantenir-lo viu i empoderat. I cal comprar no sols en Nadal, sinó tot l'any. Comprant al poble, el poble guanya.

Enllumenat led

L'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat va renovar recentment l'enllumenat públic municipal del sector 4.

És una aposta per l'eficiència energètica, a més d'afavorir el medi ambient. Aquesta suposa un estalvi econòmic, ja que les lluminàries LED consumeixen menys energia, tenen major durabilitat i necessiten un menor manteniment.

Recollida d' aliments

Un any més el veïnat d'Atzeneta ha demostrat la seua solidaritat amb el més necessitats, participant de manera multitudinària en la recollida d' ali-

ments organitzada pel Ajuntament.

Dos van ser els punts de recollida: la plaça Major i l'av. de Sant Isidre.

Visita del Pare Noel

El dimarts 24 per la vesprada vam tindre la visita molt especial al nostre poble del Pare Noel.

Les xiquetes i els xiquets que es van portar d'allò

més bé, van comprovar que venia carregadet. I el que no, també.

Èxit del primer showcooking solidari

La vesprada del 21 de desembre va tindre lloc el I Showcooking solidari d' Atzeneta del Maestrat.

Cal agrair la desinteressada col·laboració de tots els que han participat: la Gallina del Maestrat, l' Associació Cultural Fira de la Caça i la Natura, el restaurant Casa Ramon, l' Associació de Jubilats, l' Associació d' Ames de Casa, la bodega Entre Dos, Arcadio Medall i Jaime Agustina.

Els 850 euros recaptats aniran destinats a l' Associació Espanyola contra el Càncer.

Una vegada més, el nostre poble ha demostrat la seua solidaritat.

Jornades de salut i benestar per a la 3a edat

Al llarg de la segona setmana de desembre es van celebrar unes jornades de salut i benestar adreçades a la nostra gent més major, a càrrec de la nutricionista i preparadora física Belén Agut.

L' activitat, organitzada per l' Ajuntament d' Atzeneta del Maestrat, forma part del programa Objectiu Violeta i va comptar amb la col·laboració de la Generalitat Valenciana i el Pacte d' Estat contra la Violència de Gènere.

Taller De Pintura

A primers de novembre es va portar a terme un taller de pintura on un bon grapat de joves del nostre poble van realitzar un mural al carrer de mossèn Ricardo utilitzant diferents tècniques, com la pintura

plàstica o l'ús dels aerosols; una activitat organitzada per l'Assemblea de Joves i De Tripas Aerosol, amb el patrocini de l'Ajuntament d'Atzeneta.

Concurs de pintura ràpida: "emmarca l'encant dels nostres pobles"

Al llarg del matí del 26 d'octubre es va celebrar a Atzeneta el Concurs de Pintura Ràpida "Emmarca l'encant dels nostres pobles".

Al voltant de 20 pintores i pintors van omplir el poble de colors en un lluminós matí.

L'obra guanyadora va estar la de Javier Traver Roig i els dos accèssits van recaure sobre José Antonio Campos Martín i Carlos Miguel Montesinos Aragonés.

Les obres van estar exposades a la Casa de la Cultura fins al dia 3 de novembre, en horari d'apertura de l'Oficina de Turisme i de la Biblioteca.

Cal agrair a la Diputació de Castelló i a Juanjo Trilles i el seu equip, que triaren Atzeneta per tal de dur a terme esta iniciativa cultural.

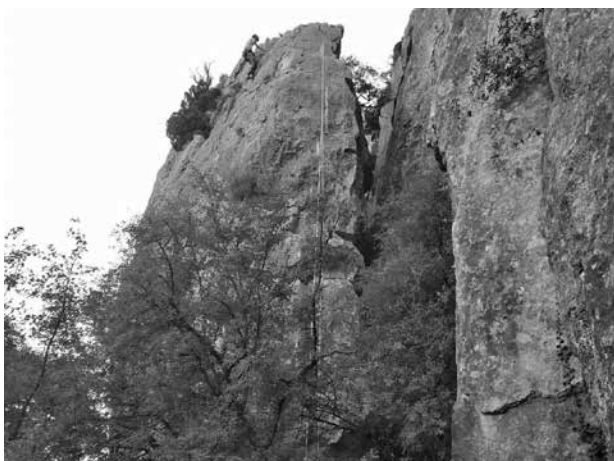

Taller d'iniciació a l'escalada

El dissabte 12 d'octubre va tindre lloc un taller d'iniciació a l'escalada en les vies de la Roca de la Pallisera.

Van ser nombrosos els participants, en particular

gent jove. L'escenari no podia ser d'allò més adient. Ens consta que s'està construint un nucli de gent que va a més en la pràctica de l'escalada en roca.

Presentació del projecte d'inventari arqueològic de la Mancomunitat de Penyagolosa

El 23 de desembre, Miguel Ángel Moliner Tena, director del Projecte d'Elaboració d'un Inventari del Patrimoni Arqueològic de la Mancomunitat de Penyagolosa Pobles del Nord, i l'arqueòleg Pablo Medina Gil, van fer entrega a Santiago Agustina

en representació de l'Ajuntament d'Atzeneta, un exemplar on es recullen els treballs d'investigació realitzats al nostre terme municipal.

El projecte compta amb la col·laboració de la Universitat Jaume I i la Diputació de Castelló.

Atzeneta del Maestrat, contra la violència de gènere

El matí del 23 de novembre va tindre lloc un acte per tal de commemorar el Dia Internacional contra la Violència de Gènere.

Veïnes i veïns es van concentrar a la plaça de la Font per tal de penjar llaços amb el nom de cadascuna de les víctimes d'aquest 2019.

Tot seguit, se va llegir un manifest i el nom de totes elles i per acabar l'acte, la Banda de Música Santa

Cecília va interpretar una cançó, sumant-se així, el dia de la seu patrona, a aquesta reivindicació.

IV JORNADES DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA

IV JORNADES DE LA MEMÒRIA HISTÒRICA D' ATZENETA DEL MAESTRAT

El tercer cap de setmana d'octubre van tindre lloc les IV Jornades de la Memòria Històrica d' Atzeneta del Maestrat.

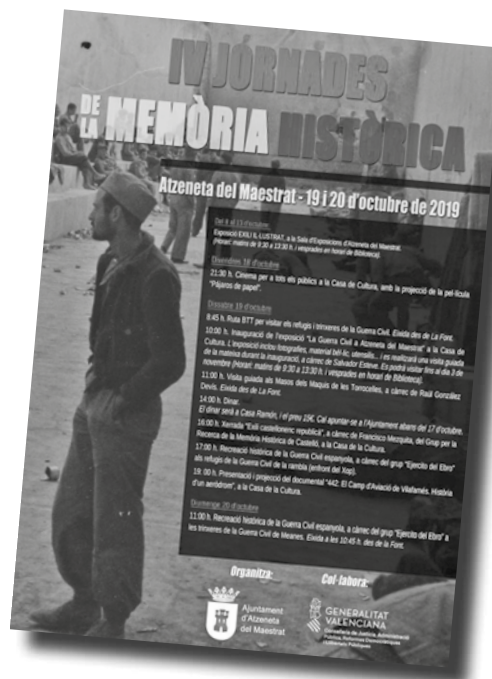
Un cap de setmana ple d'activitats, amb algunes novetats, que en aquesta ocasió van ser més dinàmiques i pràctiques que mai, perquè totes i tots puguerem conèixer, de primera mà, el que va passar durant aquest període de la història a les nostres terres.

Per assenyalar algunes de les activitats, cal enumerar:

- Cinema a la Casa de la Cultura ("Pájaros de papel")
- Exposició de la Guerra Civil a Atzeneta.
- Visita als massos dels maquis a les Torrocelles.
- Xerrades.
- I com a novetat més sucosa la recreació històrica de la Guerra Civil.

Unes jornades que van servir per aprendre, per recordar i per no oblidar.

Cal agrair el treball dels organitzadors i la nombrosa participació del públic.

LA GUERRA CIVIL A ATZENETA DEL MAESTRAT (EXPOSICIÓ)

Dins del contexte de les Jornades per a la Memòria Històrica es va celebrar a Atzeneta una mostra de material bèl·lic i utensilis de la Guerra Civil al nostre

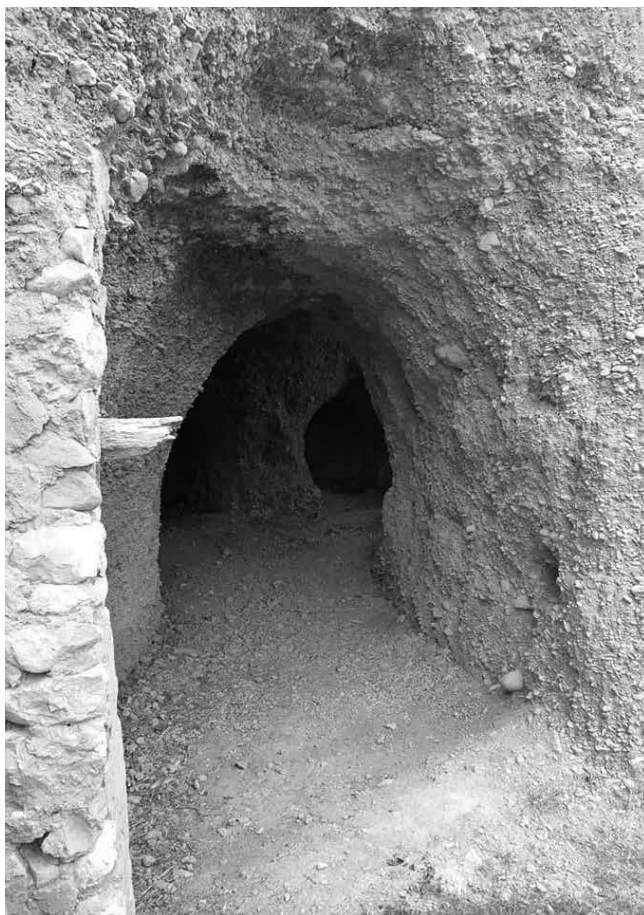
poble, que incloïa una explicació dels mateixos durant l'acte d'inauguració.

NETEJA DELS REFUGIS I LES TRINXERES

La gent del Taller d' Ocupació ha realitzat tasques de neteja dels refugis antiaeris i de les trinxeres de la Guerra Civil, per a preparar-los per ser visitats a

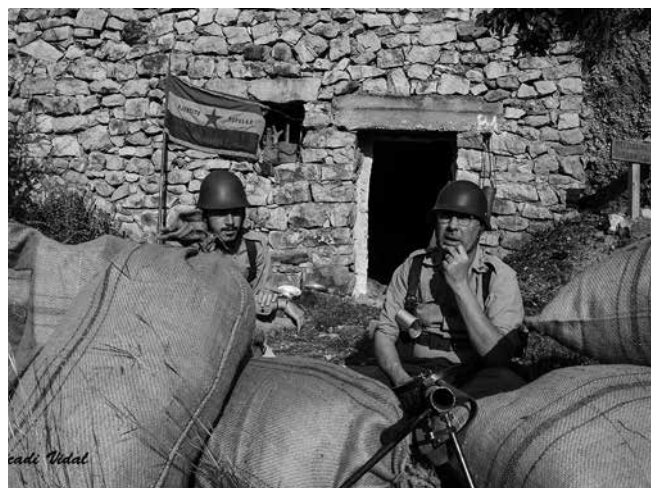
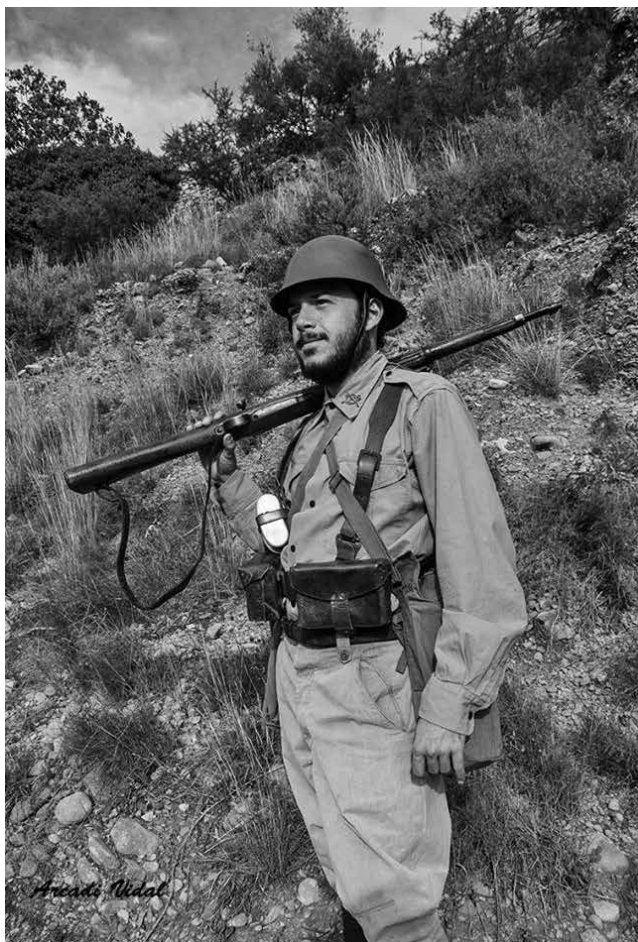
les Jornades de la Memòria Històrica que van tindre lloc a l'octubre i que van constituir un èxit de participació.

RECREACIÓ HISTÒRICA DE LA GUERRA CIVIL ESPANYOLA

També dins del recull d'activitats de les IV Jornades de la Memòria Històrica, cal resenyar la recreació històrica de la Guerra Civil. En dos escenaris: els refugis de vora la Rambla d'Atzeneta i a les trinxeres de Meanes.

El grup Ejército del Ebro va ser l'encarregat de escenografiar el conflicte amb unes dosis de verisme que aproximaven a l'espectador als dies de la contesa. Un públic més que nombrós va ser testimoni de les evolucions del grup.

ARRANCA EL CENTRE DE DIA

A mitjans de novembre van començar a incorporar-se al centre de dia d' Atzeneta del Maestrat els seus primers usuaris i usuàries.

Al final, aquesta reivindicació de l'ajuntament durant els darrers quasi 5 anys, ha sigut ja realitat.

Cal agrair la predisposició de la Conselleria d' Igualtat i Polítiques Inclusives de la Generalitat

Valenciana i de la seua Directora Territorial, Carmen Fenollosa, per tal de dur a terme este projecte que duia paralitzat més de 10 anys.

Des de l'Oficina de Turisme

Lucía Bellés

NOVA MARCA GASTROTURÍSTICA L'EXQUISIT MEDITERRANI

Recentment, Turisme Comunitat Valenciana ha creat la marca L'EXQUISIT MEDITERRANI, amb l'objectiu d'impulsar la generació i promoció d'experiències turístiques vinculades a la gastronomia mediterrània típicament valenciana que responguen a uns paràmetres de qualitat determinats. Aquesta marca serà la identitat corporativa de la nova Xarxa Gastroturística de la Comunitat Valenciana, que pretén agrupar a tots els agents públics i privats en un sistema de governança col·laborativa per a conservar i promocionar la gastronomia mediterrània autèntica. Els objectius concrets d'aquesta iniciativa són:

- Formació, coneixement i investigació en gastronomia, agroalimentació i turisme.
- Impuls empresarial per a la creació de productes i serveis gastroturístics.
- Promoció i màrqueting gastroturístic.
- Conservació de la gastronomia com a tradició social i sostenible lligada a la manera de vida i l'hospitalitat mediterrània.

Emmarcats en el darrer dels objectius assenyalats, quatre activitats del nostre poble han sigut incorporades a la Xarxa Gastroturística de la Comunitat Valenciana, donat el seu valor tant gastronòmic com representatiu de la cultura i la tradició del nostre municipi. Són les següents:

- Degustació de Tombet, el dia de Fira (8 de desembre).
- Elaboració de Bunyols, el dia de Fira (8 de desembre).
- Prims i pastissos de Sant Antoni.
- Panoli del Mas de la Vila.

A més a més, com a activitats addicionals populars a tenir en compte dintre de la Xarxa Gastroturística de la Comunitat Valenciana s'inclouen: Paella Monumental del Castell d'Estiu, Concurs de Paelles, Concurs de Fideuà i Allioli, Ruta de la Tapa, i Taberna Gastronòmica.

Una eina més per continuar amb la difusió i posada en valor dels esdeveniments gastronòmics, identificatius de la nostra tradició i cultura com a poble.

La darrera temporada, que avarca els mesos d'octubre, novembre i desembre de 2019, Atzeneta del Maestrat s'ha incorporat al Pla de posada en valor de l'art rupestre de les comarques de

INCORPORACIÓ AL PLA DE POSADA EN VALOR DE L'ART RUPESTRE DE LES COMARQUES DE CASTELLÓ

Castelló, amb la Cova de Pere Tomàs. Una iniciativa impulsada per la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport i coordinada pel museu de la Valltorta.

Cada mes es realitza una visita guiada a cadascun dels 12 indrets inclosos en dit Pla, 12 abrics que normalment es troben tancats al públic, amb l'objectiu de mostrar i posar en valor les restes de l'art rupestre a les nostres terres. L'esquema següent és el següent: el primer cap de setmana es visiten els abrics dels Ports, el segon cap els del Maestrat, el tercer el de la Tinença de Benifassà i el quart, els de la Plana Alta.

Així, a Atzeneta hem tingut tres visites guiades: el 12 d'octubre, el 10 de novembre i el 7 de desembre, que ens han permès conèixer la Cova de Pere Tomàs.

Una incorporació que suposa una nova eina per a ampliar els recursos turístics del nostre municipi, i per a difondre i posar en valor la nostra riquesa patrimonial d'un mode integral.

La Cova de Pere Tomàs

La Cova de Pere Tomàs, també anomenada de Pere el Berre o de Pere Joan, és un abric situat al peu del Barranc del Gorg, format per l'erosió desigual dels estrats de calcària que formen la roca on s'emmarca.

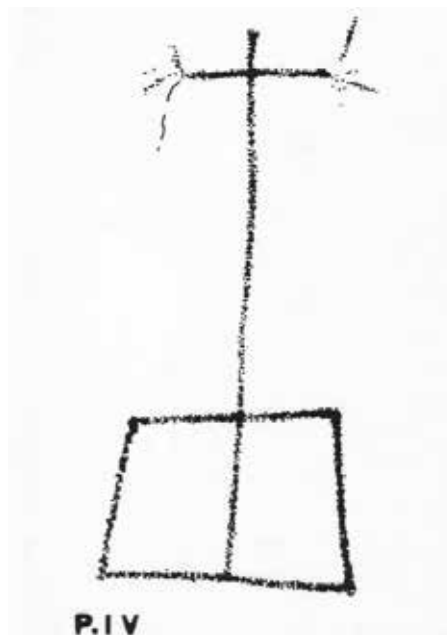
Aquest abric ha sigut utilitzat com a refugi durant l'hivern pels pastors de la zona, raó per la qual encara s'observen les parets ennegrides pel fum de les fogueres que encenien, i una paret de pedra seca construïda per tancar la cavitat. També, va servir d'amagatall durant la Guerra Civil Espanyola.

L'interès arqueològic de la Cova de Pere Tomàs gira al voltant del seu petròglif, que va ser descobert i documentat per l'arqueòleg castellonenc Francisco Esteve Gálvez l'agost de 1939. Aquest també va advertir de l'existència de pintures en la Cova, però seria necessària la seva neteja i estudi per confirmar-ho.

El petròglif

En l'extrem esquerre de la Cova trobem el Petròglif, un gravat cruciforme sobre una base trapezoïdal picat sobre la roca d'uns 50 cm d'alçada.

Els petròglifs cruciformes són representacions esquematitzades de l'ésser humà, semblança que hi trobem si col·loquem els braços horitzontalment.

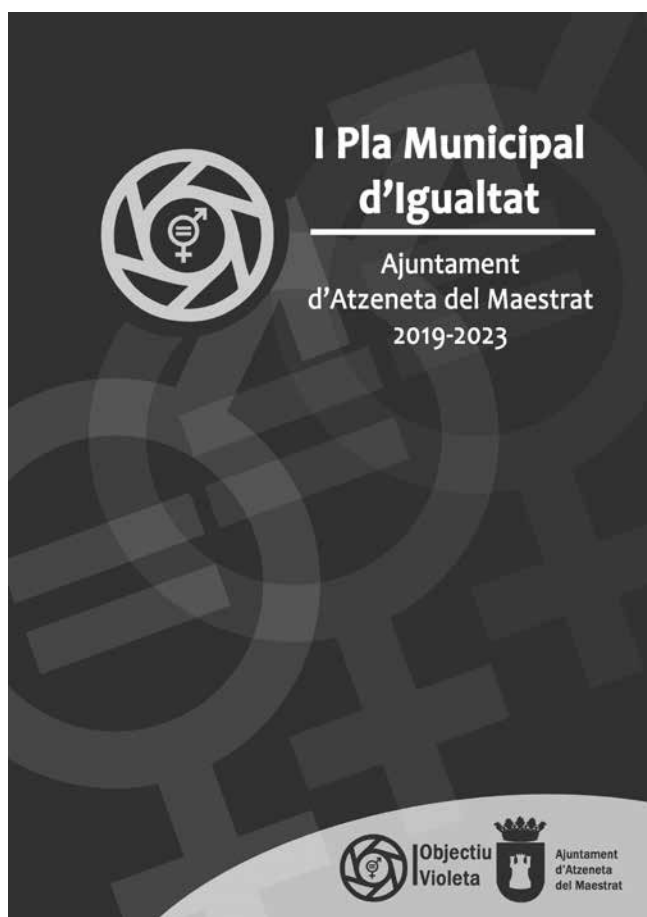
El seu significat estaria relacionat amb el món de la ultratomba i la divinitat, i el seu origen podria ser de l'Edat del Bronze, d'acord amb F. Esteve Gálvez.

ATZENETA JA TÉ PLA D'IGUALTAT MUNICIPAL

Lucía Bellés

Un Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats és un Pla d'acció recollit en un document, després de l'avaluació dels resultats obtinguts en el diagnòstic, que inclou una sèrie d'accions i mesures, amb l'objectiu d'aconseguir incorporar les polítiques d'igualtat necessàries per assolir la igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes.

Per tal de complir amb la legislació vigent en matèria d'igualtat, i per a donar un pas més en el compromís manifest amb la igualtat entre dones i homes d'aquest consistori, el passat 9 d'agost de 2019 va ser aprovat, en sessió plenària de l'Ajuntament d'Atzeneta del Maestrat, el I Pla Municipal d'Igualtat d'Oportunitats entre dones i homes d'Atzeneta del Maestrat 2019-2022, que estarà vigent durant 4 anys.

En base als resultats en el diagnòstic, en aquest Pla es plantegen una sèrie d'objectius i accions, per tal de reforçar els punts positius i corregir els negatius en matèria d'igualtat, en les següents àrees:

1. Àrea de participació ciutadana i promoció de l'associacionisme.
2. Àrea de conciliació i coresponsabilitat.
3. Àrea de cultura.
4. Àrea d'educació
5. Àrea de formació i ocupació.
6. Àrea d'esport.
7. Àrea de salut.
8. Àrea de benestar social.
9. Àrea de violència de gènere.
10. Àrea de comunicació i utilització no sexista del llenguatge.

Aquest document està disponible en les ofícines municipals, de manera que tota persona pot accedir al mateix prèvia demanda.

Aprofitem també aquesta publicació per a, en primer lloc, agrair als veïns i veïnes d'Atzeneta la seva implicació i compromís amb la igualtat de gènere, ja que així es manifesta amb la seua participació en els actes que s'organitzen des de l'Objectiu Violeta; i, en segon lloc, animar a tota la població a seguir treballant en el camí de la igualtat entre homes i dones que, d'alguna manera, dirigeix aquest Ajuntament, ja que la participació i el compromís de totes i tots és imprescindible per poder avançar, a pas ferm, en aquest camí. Per aquest motiu, a l'Ajuntament estem oberts i obertes a qualsevol suggerència en aquest àmbit, així com a donar l'assessorament professional i ajuda necessària a qualsevol agent social del municipi per a que tots els atzenetins i atzenetines siguem iguals en tots els àmbits.

Els nostres esportistes

MIGUEL JUAN FABRA

MOLTA PILOTA

Miguel, aztenetí de soca, practica un esport autòcton valencià que no gaudeix del favor de les masses, però sí d'una minoria que el vol de més, tant per la seua vistositat com espectacle, com per enfortir els nusos emocionals amb aquesta terra valenciana.

Ell és l'alumne més avantatjat de l'Escola de pilota valenciana d'Atzeneta del Maestrat i...i el continua narrant ell, que per a això és el convidat i qui més sap de si mateix i de la seua trajectòria.

NOM: Miguel Juan Fabra

EDAT: 27

ESPORT: Pilota valenciana

DISCIPLINA: Frontó, escala i corda, galotxa i frare.

EQUIP(S): CPV Atzeneta del Maestrat, CPV Borriol, Sociedad Pelotari de Godolleta

ANY D'INICIACIÓ: Crec que va ser cap a l'estiu de l'any 2003.

MOTIU DE LA INICIACIÓ: Vaig començar a jugar amb la creació de l'Escola de Pilota Valenciana d'Atzeneta del Maestrat impulsada per Juan José i Carlos, i tenint d'entrenador a l'ex-jugador professional Antoniet d'Almassora.

FACILITATS FAMILIARS: Mai he tingut cap problema per practicar esport tant a nivell recreatiu com competitiu, és més, gran part de la meua joventut he compaginat la pràctica de la Pilota Valenciana i del futbol, a més d'una de les meues aficions: la caça.

HORES D'ENTRENAMENT SETMANAL: Podríem dir que l'entrenament específic per a la pràctica de la pilota valenciana en el meu cas mai ha sigut el meu fort, per uns motius o altres. Fins al 17-18 anys, entrenàvem 1 o 2 dies setmanals al frontó del poble, però si entrenàvem a galotxa ho fèiem adaptant el frontó amb una corda central i jugant amb una pilota de badana. La falta d'una instal·lació específica com la del trinquet per entrenar a la modalitat reina de la pilota valenciana l'escala i corda, en el meu cas com en la resta de companys d'escola, no ens va permetre evolucionar i millorar com a pilotaris tot el que haguérem pogut fer, a més suposava un desavantatge respecte als nostres rivals i adversaris d'edats similars. A partir d'aquesta edat, i supeditat a les molèsties d'una lesió, he anat alternant l'entrenament físic i tècnic en trinquet/frontó, realitzant 1 o 2 sessions setmanals a més de competicions del cap de setmana, fins farà un any que per motius de treball he deixat la preparació de banda.

HÀBITS DE VIDA: tinc uns hàbits de vida saludables, però aquests no són imposats per la pràctica d'un esport a nivell amateur com la pilota valenciana, sinó totalment al contrari la pràctica de la pilota valenciana m'ajuda a consolidar-los.

TÍTOLS:

- Campió Infantil del XXXI Autònomic de Galotxa
- Trofeu El Corte Inglés - 2006.
- Campió de 4ª Categoria del XXXIII Autònomic de Galotxa El Corte Inglés - 2008.
- Subcampió de 2ª Categoria de Galotxa en Trinquet del XXIII Autònomic Interpobles de Galotxa - Trofeu Edicom 2009.
- Subcampió de 2ª Categoria de Galotxa en Trinquet del XXXV Aut. de Galotxa El Corte Inglés - 2010.
- Subcampió de 2ª Categoria de Galotxa en Trinquet del XXXIX Aut. de Galotxa El Corte Inglés - 2014.
- Subcampió de 1ª Categoria de Galotxa en Trinquet del XL Aut. de Galotxa El Corte Inglés - 2015.
- Campió de 1ª Categoria del

II Trofeu d'Estiu d'Escala i Corda - 2015.

-Campió de la II Supercopa d'Escala i Corda - 2015.

-3r Classificat de la 1ª Categoria del XIII Aut. d'Escala i Corda - 2015/16.

-Campió de 2ª Categoria Entresetmana del XXXI Individual Aut. de Frontó - 2016.

-Campió de 2ª Categoria del IV Trofeu d'Estiu d'Escala i Corda - 2017.

-Campió de 2ª Categoria del I Autònomic de Frare - Diputació Castelló 2017.

-Campió de 1ª Categoria Entresetmana del XXXII Individual Aut. de Frontó - 2017.

-Campió de 2ª Categoria del III Autònomic de Frare - Diputació Castelló 2019.

-A més, de diversos títols en els Jocs Esportius de la Comunitat Valenciana a nivell provincial a les modalitats de frontó i galotxa.

ALTRES GUARDONS: Millor esportista de pilota valenciana de la província de Castelló Any 2015 - XIX Gala de l'Esport Provincial.

VALORS QUE ET PROCURA L'ESPORT: Cavallerositat, respecte, companyerisme, esforç, superació, treball en equip, responsa-

bilitat, entre altres.

DARRERA COMPETICIÓ: El III Autonòmic de Frare - Diputació Castelló 2019.

REPTES DE FUTUR: en aquests moments no tinc cap repte a nivell esportiu, ja que degut al meu treball no estic participant en competicions a nivell federat, però a partir del pròxim estiu tinc pensat tornar a disputar competicions oficials, i l'objectiu serà fer un bon paper en la 1ª Categoria de l'Autonòmic de Frare on aquesta última edició va hi haver un gran nivell amb jugadors com Adrián de Museros, Pablo de Borriol, o l'ex-professional Pedro "el Zurdo".

FINS A QUAN?: No em marque una data per a deixar de jugar, en el meu cas el meu objectiu no és buscar el rendiment esportiu i els resultats, sinó gaudir de la pilota valenciana. Per tant seguiré jugant fins que la salut i sobretot el meu múscle dret m'ho permetiquen o fins que deixe de disfrutar.

ALGUNA COSA PERSONAL: Per una banda, voldria agrair l'oportunitat de formar part

del BIM, així com posar en valor l'esport de la pilota valenciana que és l'esport autòcton dels valencians i que per desgràcia té poca rellevància i és poc conegut per la societat. Per altra banda, he de reconèixer que sempre tindre l'espina clavada de no haver pogut jugar les nostres partides com a locals a les modalitats de galotxa i escala i corda en el nostre poble, ja que sempre hem jugat en Vila-real o Castelló. Això, ha fet que el CPV Atzeneta del Maestrat sempre haja estat molt allunyat dels habitants de la localitat i no ens ha permès eixa connexió que haguera pogut revitalitzar la pràctica de la pilota en el municipi. Per últim, voldria fer partícips d'aquest reportatge a tots els que van passar per l'escola de pilota, i sobretot a Jaume i Tonet que van ser amb els qui vaig formar equip a nivell amateur durant més temps.

Kintos for ever

Kintos 2019

Com cada any, el dia d'abans de la Inmaculada, el 7 de desembre, els Kintos ens encarreguem d'organitzar un dia que ens quedarà per a la resta de les nostres vides, i aquest any ens tocava als nascuts al 2001.

Tot començava a principis d'any, quan ens vam intentar localitzar per a crear el famós grup de WhatsApp; no va ser fàcil, però al final ens vam reunir 17 Kintos. A partir d'ací va començar l'organització; ens havíem d'encarregar de buscar orquestra, DJ, beguda, calefactors... tot allò que aconseguíem millorar la festa y va fer que el dia fora meravellós. Vam intentar que cadascú s'encarregara d'una cosa per a que així tot fora més fàcil i ràpid, uns amb més temps que altres, tots vam posar el nostre granet d'arena. Finalment, s'anava apropant el moment, els nervis començaven a notar-se, sorgien imprevistos d'última hora però, amb un poc més d'esforç, vam aconseguir que tot sortira genial.

Va aplegar el dia, tots vam quedar de bon matí per a acabar d'arreglar els detalls que no ens havien donat temps la vesprada d'abans, ja començaven, les mirades i els comentaris dels altres veïns del poble que ens animaven a gaudir de la festa, amb "coneixement", com sempre; una vegada ho teníem quasi tot controlat, ens vam donar un descans per a anar a esmorzar, i amb açò començar a gaudir del nostre dia. Després, només quedava afinar alguns detalls i amb això, sí que sí, començava la gran festa.

Després de dinar ens esperava una xaranga que ens va amenitzar la vesprada tant a nosaltres, com a aquells veïns amb els que coincidíem durant el passeig per tot el poble, plenat-lo d'alegria i rialles per tot arreu per on passàvem. Amb tot açò la vesprada ens passà volant, sense donar-nos quasi conte de les hores passades i de que s'arribava la

nit, fet que ens proporcionava un additiu de nervis per tota la feina que hi havia al darrere d'aquesta nit.

Dit açò, ens plantàrem al bar a sopar, acompanyats de les altres quintes que també es reunien pels bars i poder així començar la nit amb un bon sopar. Els nervis ací ja estaven a flor de pell, era l'hora de començar a vendre entrades i ràpidament anar a les escoles velles per a esperar a la gent o, alguns altres, a la parada de bus, per a esperar aquells que venien amb els autobusos que havíem organitzat amb diverses rutes per diferents pobles. Ací començava la nit, la qual com era d'esperar ens passà a tots

volant sense adonar-nos-en de com passaven les hores, treballant sense quasi parar per a que tot sortira com esperàvem i tots gaudiren de la festa que amb tant d'afecte havíem preparat.

Tot va anar sobre rodes, l'orquestra i més tard el DJ amenitzaren la nit, acompanyats per el calefactor que, per a alguns dels assistents, no hi va fer gaire feina degut a la baixa temperatura que es visqué aquella nit, com es típic a Atzeneta.

A les 7 del matí com tots els anys, alguns dels kintos anàrem a portar a la Mare de Déu, mentre que uns altres ens quedàvem a les escoles tancant el DJ, acompanyant a tots els assistents a que isqueren a l'hora pactada, amb l'ajuda de l'empresa de seguretat, i començant a netejar un poc les instal·lacions per a, com tenia que ser, deixar-lo tot com ho havíem trobat. Després d'açò només ens quedava acomiadar-nos entre nosaltres i anar a descansar, que ens ho mereixíem, havíem aconseguit passar un gran dia!!

Uns dies després, encara amb el somriure a la cara, estem traient conclusions, i podem dir que aquesta festa ha estat a l'altura d'altres anys, també molt ben preparada durant aquestos, i que gràcies al nostre esforç, a l'ajuda de moltes altres persones i a la gent d'aquest poble, vam aconseguir passar un dels millors dies de la nostra vida, que sense cap dubte, no oblidarem i volem repetir, com esperem fer-lo la nit de cap d'any, on us esperem a tots per tornar a gaudir d'una nit màgica i memorable tots junts, perquè estem treballant per a que així ho siga!!

MOLTES GRÀCIES A TOTS, VISCA ATZENETA I VISCA KINTOS!!!

FIRA AMB RESÓ

Una tradició, un ritu, una litúrgia que es manté durant 482 anys sense interrupcions, constitueix una raresa en aquests temps de procrastinació, efímers de modes, canviants d'horitzons.

A la Fira d'Atzeneta li resten tan sols 18 edicions per a complir les 500 i això significa, escrit perogrullescament, mig mil·lenni, 20 generacions, sis vides humanes si subdividim la xifra en l'esperança humana actual de vida.

D'ordinari les dotzenes de corporacions municipals que s'han anat ocupant de la seua organització han mostrat la seua inclinació emocional per l'efemèride i en aquesta edició no podia ser d'una altra manera.

Amb la intempèrie no masa gelada, sense neu, com és habitual, el dia de Fira es va iniciar amb la Despertá, i el Rosari de l'Aurora i després la inmemorial processó del farolet, tot un símbol atzenetí.

La xocolatada matinera al concloure la processó, la inauració oficial, l'actuació de la nostra rondalla "Sorolls del Maestrat", la degustació de tombet i la presentació, com a novetat iconogràfica del

llibre "Atzeneta en imatges" amb motiu del 75 anys de vida de la Cooperativa Agrícola Sant Bertomeu, tota una fita cronològica que calia cel.lebrar com calia. En un altra secció s'abunde sobre l'obra o sobre l'acte.

A banda de tot això, l'esperit de la fira, la gent passetjant, amunt i avall, saludant, xerrant, comparant amb si hi ha més o menys paradetes, mirant i comprant encara a pesar d'Amazon, alguns, els més joves amb les marques de la quasi nit en blanc que la festa de Kintos, també ja convertida en clàssic fins i tot provincial.

Cal dir que aquesta edició va comptar amb la presència inaugural del president de la Diputació, José Martí, la senadora per el PSOE, Ana Belén Edo a més de la corporació municipal encapçalada per l'alcalde, Santiago Agustina; autoritats que van donar un extra de resó a la fira i que van passejar pels carrers amb una proximitat que els apropa al que el poble vols dels seus polítics: sencillesa.

Fira es un comboi de carrer, un inaugurar roba, un enfortir de més els nusos atzenetins, un fer poble, un fer intrahistòria, un exacerbar el sentiment de pertinença al col·lectiu d'allò nostre.

Una edició més, i ja van 482 (resulta quasi increïble) la Fira ha complit el seu objectiu de mantindre més units si cap.

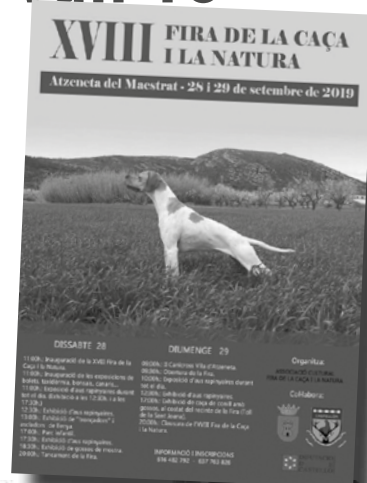

Fira de la Caça i la Natura, i van 18

Quan un esdeveniment, una fira com en el cas que ens ocupa aconsegueix les 18 edicions, se li pot considerar un clàssic. Un clàssic que deu la seua continuïtat ininterrompuda a l'associació cultural que la sustenta, organitza i millora a cada edició.

Un grup d'atzenetins compromesos amb el medi ambient, amb el seu, amb les arrels dels seus avantpassats que intenta, i aconsegueix, introduir novetats en cada edició perquè el nadiu i el visitant troben nous estímuls visuals, participatius i sensorials per a continuar visitant la Fira de la Caça i la Natura. I encara que va tindre lloc a la fi de setembre i sembla que haja perdut la vigència de l'immediat, per raons de periodicitat i de tancament d'edició el BIM no va poder recollir la seua varietat en el número anterior i just és que rendisca en l'actual tribut visual a la fira i als qui l'afavoreixen.

Amb seguretat, ja han d'estar preparant la següent.

Des de la UJI

UNA WEB PER A LA SETENA DE CULLA

www.setenadeculla.uji.es

Miguel Ángel Moliner

A l'últim BIM us vaig informar d'un projecte de caire cultural (inventari arqueològic de la Mancomunitat de Penyagolosa-Pobles del Nord) que hem engegat el 2019 des de l'UJI. Hui m'agradaria informar-vos d'un altre projecte que està iniciant-se en aquests moments i que també té la cultura com a eix vertebrador.

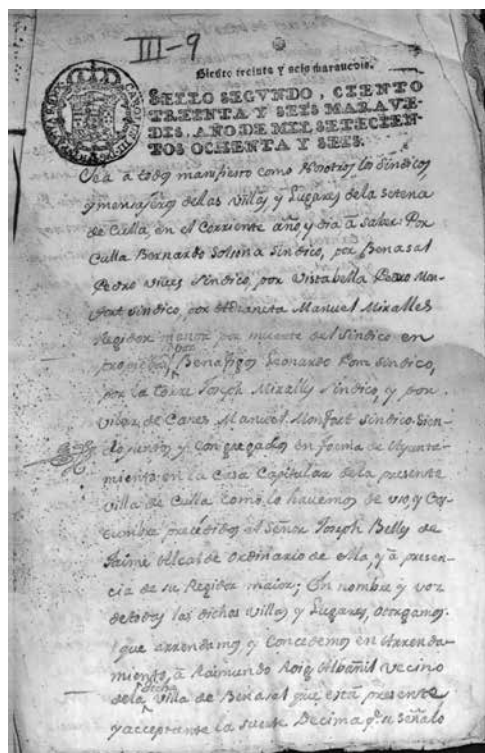
Mossén Jesús Miralles va ser el precursor de l'estudi de la història local d'Atzeneta. Gràcies a ell vam descobrir un període clau en la formació de la nostra identitat col·lectiva. L'edat mitjana ha estat el nostre segle d'or des del punt de vista econòmic i urbanístic. Els nostres principals recursos patrimonials venen de la riquesa generada als segles XIV, XV i XVI, gràcies al comerç de la llana.

Una de les qüestions que Mossén Jesús va descobrir quan va estar de rector a Culla va ser l'arxiu municipal de la localitat, que és un dels més importants de Castelló. Allí va investigar una agrupació de set viles que el 1345 es van associar en un tipus d'organització anomenada ligallo (d'origen aragonés) i que va comprar els drets de pastura i d'explotació dels boscos al Gran Mestre de l'Orde de Montesa, en Pere de Tous: la Setena de Culla. Encara que el territori continuava sent senyoriu de l'orde militar, els set pobles autoadministraven les terres d'aquest extens territori a canvi del pagament d'un impost anual. Açò va comportar el desenvolupament d'uns establiments i unes ordenances pròpies i la construcció d'infraestructures ramaderes de pedra seca, tècnica que recentment ha estat reconeguda com a patrimoni de la humanitat per la UNESCO.

La Setena de Culla integra quatre viles majors (Culla, Atzeneta del Maestrat, Benassal i Vista-bella del Maestrat) i tres viles menors (Benafigos, Torre d'en Besora i Vilar de Canes).

Tenia molta autonomia econòmica i un sistema de decisions i d'elecció dels càrrecs força democràtica que va perdurar fins a la desamortització de Madoz (1854-1855) en què l'estat va obligar els ordes militars a vendre totes les propietats. Per tant, la Setena de Culla va funcionar durant 510 anys, és a dir, mig mil·leni. Déu n'hi do!

El projecte que estem desenvolupant té l'objectiu de crear un web on es puga consultar la transcripció dels pergamins antics (s. XIV, XV i XVI) que es conserven als diferents arxius municipals i nacionals (Arxiu de l'Orde Militar de Montesa, Arxiu de la Corona d'Aragó, Arxiu del Regne de València). Fonamentalment és una eina per a la investigació històrica que compta amb el suport

de mediavalistes de la Universitat Jaume I. El principal promotor de la iniciativa és Dr. Vicent Garcia Edo, professor de història del Dret i un dels investigadors més reputats de l'edat mitjana valenciana. Podeu consultar en aquesta adreça un projecte semblant que va engegar fa anys: www.jaumeprimer.uji.es

El web tindrà una estructura que permetrà visualitzar les transcripcions dels documents antics classificades per a cada població. Per tal d'aconseguir-ho, ja hem iniciat els tràmits per a digitalitzar els arxius municipals que es conserven a les poblacions. Això comporta que cada municipi ha de signar un conveni amb la Universitat Jaume I, mitjançant el qual la biblioteca universitària proporciona els mitjans tècnics per a escanejar la documentació i guardar-la en un repositori que compleix les normes de seguretat europees. Així s'assegura que, en cas d'un fet desgraciat de pèrdua de documents als municipis, sempre en quedarà la còpia digitalitzada.

Pel que fa a Atzeneta del Maestrat, ja hem iniciat els tràmits del conveni, i esperem que la digitalització es puga aconseguir en un breu espai de temps. Al repositori de l'UJI, ja hi ha documents digitalitzats referents al nostre poble provinents d'altres arxius. Podeu consultar-los a l'adreça: www.repositori.uji.es

Ens han comentat que hi ha documents antics de l'arxiu municipal que s'han perdut. No estic parlant dels que es van cremar a la guerra civil, sinó dels que la van sobreviure i s'han extraviat més recentment. S'ha de dir que no és una cosa infreqüent, perquè de vegades els documents es deixen per a una consulta, no es tornen i resten oblidats en calaixos i carpetes particulars. Hem de ser conscients que aquesta documentació està protegida per la llei, en ser considerada patrimoni de tots els valencians i valencianes. A banda, la seua venda està absolutament prohibida.

Per tot això, m'agradaria aprofitar aquest escrit per a demanar a la gent que té interès en la història de nostre poble, i que alguna vegada ha regirat per l'arxiu municipal, que faça un exercici de memòria i intente recordar on poden estar els pergamins perduts. Hem de trobar-los! És una oportunitat única per a recuperar el nostre patrimoni cul-

tural i protegir-lo per sempre, perquè si el digitalitzem podrà ser consultat per les generacions futures. A més es podran restaurar aquests pergamins antics que són molt sensibles a les condicions ambientals. Si romanen en ambients no adequats, podrien ser malmesos de manera irreparable.

Les associacions parlen

Ames de casa d'Atzeneta

ACTIVITATS

Els dies 29 i 30 de setembre vam participar, com tots els anys, en la fira de la caça i la natura fent figues albardaes i bunyols.

El dia 19 d'octubre vam fer un viatge a Rubielos de Mora, vam esmorzar i dinar en el Restaurant Los Maños i vam gaudir de les explicacions del guia que ens va mostrar Rubielos. Anàrem 43 persones.

El dia 12 de novembre dos membres de la junta vam assistir a un congrés al Palau de congressos de Valencia sobre "Gestión del hogar". Va estar molt interessant. Els dies 29 i 30 de novembre i l'1 de desembre hem estat de viatge a Baeza, Serres de Villas, Segura i Cazorla, el poble de Cazorla, Úbeda i Jaén. Hem anat 39 persones, ha segut un viatge molt interessant i hem gaudit del paisatge, dels monuments, de la bona companyia i de bon temps.

El dia 5 de desembre, quatre membres de la junta, vam assistir a l'assemblea de la Federació d'ames de casa, ens van explicar la normativa sobre els estatuts i els canvis de junta, i després vam compartir un dinar en el nautic.

El dia de Fira 8 de desembre, hem ficat la, ja tradicional, paradeta de figues i bunyols, com ha fet molt bon dia ha segut un èxit.

El dia 14 de desembre hem fet el sorteig de plantes per a les sòcies i hem gaudit d'unes pastetes i cafés per celebrar el Nadal.

Una salutació
LA JUNTA

Club ciclista At-zenet

Rodar i rodar

Arriba octubre i això vol dir que arriba l'Albarda 3.0, enguany amb l'al·licient d'incorporar la modalitat d'Open XCM de la Comunitat Valenciana on els millors ciclistes de la Comunitat Valenciana en la modalitat de maratón, venien a finalitzar el seu campionat amb un recorregut de 72 kilòmetres que va ser, segons ens deien al arribar a meta "espectacular".

Organitzar un recorregut com aquest i que tot surti com cal, no es feina fàcil però com cada any la junta i col·laboradors es superen per a que el nostre poble pugui oferir una de les proves que millor valoració té per part dels ciclistes de muntanya de la província. Son molts mesos de feina que no es veu, papers, llicències, plans de seguretat, quadrar-ho tot per a que no es perdi diners...

Enguany era un repte majúscul ja que hi havia dos recorreguts, el de 40 kilòmetres i el maratón de 72 kilòmetres. Volem agrair al nostre poble veí de Benafigos que es van bolcar i ens van ajudar amb l'avituallament i el marcatge al pas per el seu poble, així com als 80 voluntaris que ens van acompanyar per cada part del recorregut en aquest dia tant important, podem dir ben alt que formem un poble de 10 on desinteressadament i cada any segueixen donant el seu suport al club, mil gràcies!

Pel que fa a les classificació de la categoria OPEN XCM (72km)

Posición	Dorsal	Nombre	Equipo / Club	P.Cat.	CATEGORIA	T.Real	T.Oficial	Km/h
1	21	DIAZ BUJ, IVAN	CULTBIKES-SPECIALIZED	1	ELITE	03:20:59	03:20:59	21,49
2	5	MOLL MUT, ADELINO	XABIA'S BIKE - FASTER WEAR	2	ELITE	03:21:15	03:21:15	21,46
3	39	GOMEZ IZQUIERDO, ORIOL	CULTBIKES-SPECIALIZED	1	SUB-23	03:36:48	03:36:48	19,93

El nostre representant local Marc Ahicart Porcar va fer un temps de 3hores 51 minuts i 35 segons quedant setèim en la classificació de la seva categoria (sub 23) i 12é de la general. En la categoria de maratón (72km)

Per altra banda en el recorregut curt de 40 km.

Posición	Dorsal	Nombre	Equipo / Club	P.Cat.	CATEGORIA	T.Real	T.Oficial	Km/h
1	468	PRADES, VICENT	BTTONDA	1	MASTER 30	01:55:20	01:55:20	20,81
2	479	JUÁREZ PRADES, OSCAR	BICICLETAS CABEDO	1	MASTER 40	01:56:17	01:56:17	20,64
3	452	HERRASTI AMER, MIGUEL	CLUB CICLISTA CABANES	1	ELITE	02:00:18	02:00:18	19,95

Els nostres locals MARXA:

ROBERTO VIDAL GIL 02:08:00

JAVIER CUEVAS MONTAÑES 02:33:00

ROBERTO ESCRIG 02:47:00

A part de la carrera el Club també organitza quedades, per exemple el dissabte 19 d'Octubre es va fer aprofitant les "IV jornades de la memòria històrica" una ruta BTT d'uns 20-25km per visitar les diferents trinxeres restaurades aquests últims anys.

A més el 31 d'Octubre també es va organitzar un sopar multitudinari de "pa i porta" al local polivalent per a celebrar la nit de "Halloween" i on vam reunir a quasi 300 persones.

Per a finalitzar apuntar que el pròxim any donem un pas més i anunciem que L'ALBARDA 4.0 serà la prova del CAMPIONAT AUTONÒMIC DE XCM com a única prova del calendari que decidirà el campió de la Comunitat Valenciana, per primera vegada canviem la data a 31/05/2020 .

Com podreu apreciar cada any intentem superar-se per a oferir una prova amb més prestigi i ficar el nostre poble al punt de mira dins del panorama autonòmic de la bici de muntanya i es que heu de saber que la gran majoria de proves d'aquest tipus en els darrers anys sempre s'han fet a València o Alacant.

Salut i pedals!!!

Agenda proper esdeveniment: Ruta la Nadalencia dissabte 21 desembre, de 25-35km amb premi a la millor disfressa nadalencia.

Societat Musical Santa Cecília d'Atzeneta

NADAL 2019

La solidaritat, el caliu, la familiaritat i l'amor que omplien totes i cadascuna de les cases del poble durant les festes de Nadal són també les que empenyen els músics i les músiques a tocar nades i acabar l'any fent el que més els agrada: un concert. És per això que, enguany, el dia 28 de desembre, la Banda ofereix una actuació nadalenca a tots els atzenetins i les atzenetines, amb la finalitat de transmetre bons desitjos i agrair el seu suport i la seua afició per la música.

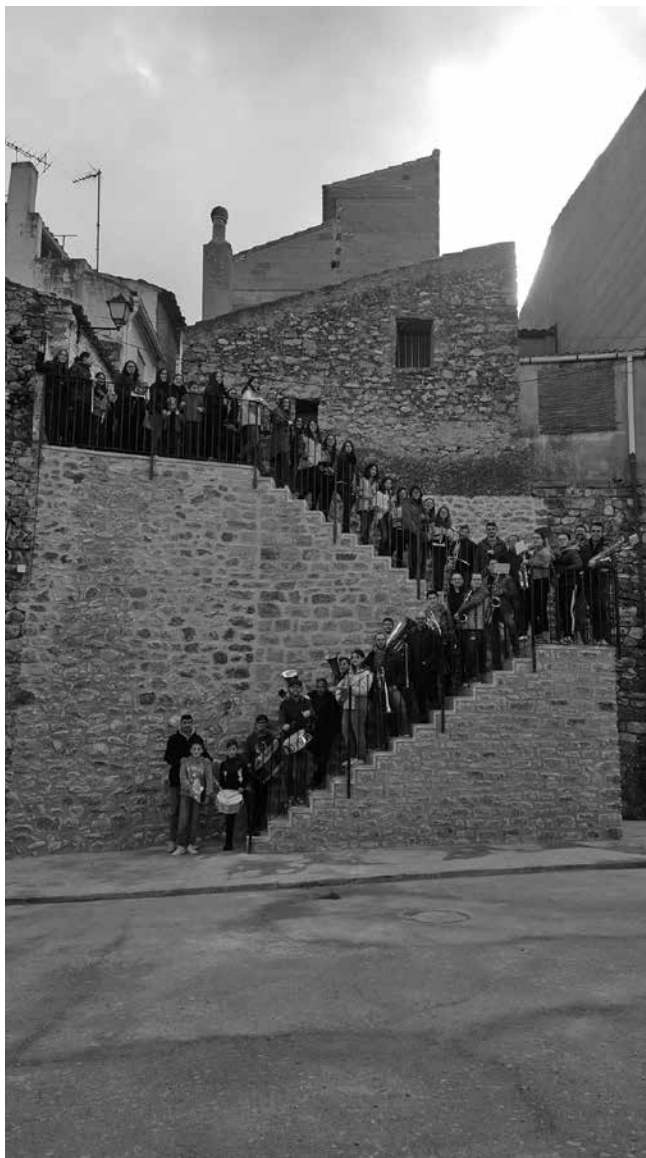
A més, arribats en aquest punt, quinze dies abans que acabe l'any 2019, és inevitable fer la vista enrere i recordar totes les activitats que s'han organitzat i en què ha participat la Unió Musical Santa Cecília d'Atzeneta del Maestrat, tant dins del poble com pels voltants. Se'ns venen a la ment, per exemple, la cavalcada dels Reis Mags –que prompte repetirem–, les festes de Sant Blai a Castelló, així com les festes de la Magdalena i totes les ocasions en què vam acompanyar els Moros d'Alqueria, les processons de la Setmana Santa, l'audició dels educands i l'intercanvi de bandes joves amb els xiquets i xiquetes de Cabanes, les nostres festes, el gran concert i totes les processons i passacarrers als quals vam posar la banda sonora i, últimament, Santa Cecília, la celebració de la patrona de la música. Durant tres dies vam cridar fort que som músics i que estíem aquesta afició, i ho vam fer en forma de passacarrers –la Banda Jove va debutar per tots els carrers del poble, i va arribar, fins i tot, a les noves escales de la Placeta–, de misses i, per descomptat, de festa i de tiberis. Dinars, sopars, gimcanes, disfresses i música van esgotar les bateries de tots els membres de la banda que, el dilluns següent, a dures penes podien alçar-se del llit.

La Banda, però, no només és una associació que amenitza i entreté la gent, sinó que, de vegades, també serveix a manera d'organisme reivindicatiu amb temes com la violència contra les dones. En concret,

el 25 de novembre, dia internacional per a l'eliminació de la violència envers les dones, a la font, la Banda va voler expressar, juntament amb l'Ajuntament i totes les dones del poble, el seu condol i la seua preocupació per aquest genocidi (o feminicidi, directament) que amenaça totes les dones encara en l'actualitat. Considerem molt important que associacions tan nombroses com la Banda, relativament influents, donen veu a qui no en té i contribuïsquen a crear una societat més ètica, feminista i justa.

Acabarem concluint que, com heu pogut llegir, ha sigut un any prou mogut: no hem parat d'assajar, però tampoc de divertir-nos i de fer gaudir el nostre públic. Com déiem al principi, l'acomiadarem el dia 28 de desembre com millor sabem: tocant. L'any que ve, com a mínim, esperem que siga igual de productiu –o més–, i que no deixem de millorar i de superar-nos amb nous reptes i noves experiències. A totes i a tots vosaltres, us desitgem un bon Nadal i un 2020 ple de salut, felicitat, amor, bons moments i, evidentment, música.

Club de muntanya At-zenet

GALA DE LA LLIGA CASTELLÓ NORD DE CURSES DE MUNTANYA

El passat 18 d'octubre de 2019 es va celebrar la gala de la XI Lliga Castelló Nord, on es va premiar tant als «finishers» com als guanyadors de les diferents categories.

Com ja és habitual, el nostre Club de Muntanya At-Zenet va participar en aquest acte, ja que, a més de ser un dels clubs fundadors, formem part d'aquesta prestigiosa lliga de curses de muntanya de la província de Castelló.

L'objectiu de la lliga, a més de l'esportiu, és contribuir a donar visibilitat a l'interior de la província de Castelló, com a ferramenta per a fomentar el turisme esportiu, així com el cultural, gastronòmic, ambiental, ... dels municipis on es desenvolupen les diferents curses.

Aquest any 2019 han participat un total de 3.284 corredors i corredores entre les 7 curses que la conformen, amb la més alta participació femenina des que es va inaugurar la lliga: un 25% dels esportistes han sigut dones. Els guanyadors de la XI Lliga Castelló Nord han sigut John Rotgla i Ioana Petenchi, els dos del Club Mur i Castell Tuga.

Aquesta XI Lliga Castelló Nord ha estat formada per les següents curses:

- Marxa a Peu de Borriol: 17 de març
- Pujada a la Nevera d'Atzeneta: 11 de maig
- Cursa per Muntanya de Catí: 8 de juny.
- Cursa Font de Vida de Benassal: 30 de juny.
- Volta a Peu Serra d'En Garceran: 21 de juliol
- Cursa per Muntanya de Vistabella: 4 d'agost.
- Cursa Entreparets de Villafranca: 22 de setembre.

Els membres del Club de Muntanya At-Zenet han participat en les diferents curses, i com a premi final hem quedat 4rts classificats per equips, darrere del Club Mur i Castell Tuga (1er classificat), CT Tripicaio de Villafranca (2on classificat), CM Vistabella (3er classificat).

A més, tenim a 4 persones que han sigut «finishers». Per a rebre aquest premi, segons el reglament de 2019, era necessari haver finalitzat 5 de les 7 proves que conformen la lliga. En total 148 esportistes han sigut «finishers» de la XI Lliga Castelló Nord, i han rebut com a premi una dessuadora i un pernil. Els 4 valents del Club de Muntanya At-Zenet han sigut: Sergio Garbí, Sergio Barberà, Miquel Llop i Josede Beltrán.

Per al pròxim 2020 tenim constància que la junta directiva de la Lliga Nord està preparant novetats per a revitalitzar les diferents proves i per a fomentar la participació en aquesta lliga, que en 2020 complirà dotze anys de vida. Una de les novetats serà la inclusió d'una nova cursa dins de la lliga, però, qui serà? Aquesta incògnita encara no té resposta.

U.D. Atzeneta

Salutacions veinat d'Atzeneta, ja estem de nou al BIM per contar-vos com estem vivint el nostre any esportiu. Arrimant-se ja les festes de Nadal, estem arribant a l'equador del curs esportiu, i una volta més, ho fem en les posicions de dalt de la classificació.

Fa uns mesos vam començar una nova temporada amb molta il·lusió, com sempre, sense posar-nos cap objectiu que no fora competir cada partit, i gaudir practicant aquest esport que tant ens agrada. A dia d'avui podem dir que ho hem fet, i que molts dels bons resultats obtinguts, són gràcies a la mentalitat d'anar partit a partit, sense pensar en la jornada següent.

Fins ara hem jugat un total de catorze jornades, en les que hem obtingut vuit victòries, tres empats i tres derrotes. Podem destacar que algunes d'aquestes victòries s'han donat en camps molt complicats, com ara Vilanova (0-5), Vall d'Alba (0-1) o Salsadella (2-5), equips amb els que ens disputem les posicions de dalt de la classificació. També resaltem algunes remuntades que ens ha tocat viure, com la del passat dissabte 13 de desembre a Canet, amb dos gols en el temps de descompte, que tant ens fan patir i disfrutar alhora.

Anant més enllà, un dels nostres secrets és que: en quant als membres de l'equip, més que una institució esportiva, som un grup d'amics, una família, amb molta afinitat i confiança, i açò es reflecteix després dins del te-

reny de joc. Dins del vestuari es respira un gran ambient, però també una serietat i una competitivitat que ens permeten treballar cada setmana i disputar cada partit.

Per altra banda cal destacar-vos a vosaltres, la nostra afició. No podem estar més contents, ja que no sols ens animeu a la nostra casa, sinó que en la majoria de partits a domicili feu un gran nombre de desplaçament allà on ens toque jugar, i això ho poden dir pocs equips en aquesta categoria. El Porrejat es plena cada diumenge, i nosaltres, ixquen millors o pitjors resultats, ho seguirem donant tot com a forma d'agraïment al vostre suport, intentant que cada volta se'ns escapen menys punts d'Atzeneta.

No ens agradaria acabar sense animar a totes les persones del poble, aficionades o no al futbol regional, a que vingueu al Porrejat.

Per una part perquè s'ho passareu d'allò més bé, ja que sempre hi ha molt bon ambient, i per d'altra perquè us necessitem, ja que sou el nostre l'alè. I sense més, sols una promesa, la de que treballarem fort i amb il·lusió perquè en les últimes jornades puguem lluitar per tot el que tots nosaltres tant desitgem.

Junts som millors i junts ho podem aconseguir! Força Atzeneta!

Des de la biblioteca

ENS ENDINSEM EN LA BIBLIOTECA DEL NOSTRE POBLE

Aroa Centelles Escrig

En una època en la qual les noves tecnologies estan tan de moda, la possibilitat d'estar tranquil·lament en una biblioteca llegint un llibre o sentint-lo comptar és una realitat sorprenent, la qual hem d'aprofitar al nostre poble.

És en el nostre municipi on existeix aquest recurs al nostre abast. En ella es produeixen processos d'ensenyament-aprenentatge, interaccions socials, culturals i d'instrucció que donen resposta a les necessitats tant dels estudiants com de les persones més majors. Centrant-nos en la gent més jove, és aquí, on els més joves tenen la possibilitat de reunir-se per a fer treballs, llegir llibres, compartir informació i indagar no tan sols en els llibres, enciclopèdies o revistes existents, sinó que a més la biblioteca municipal ofereix un gran nombre d'ordinadors per investigar i aprendre de les noves tecnologies de manera gratuïta.

A més, també ofereix múltiples oportunitats a la comunitat entre les quals es poden destacar el préstec dels llibres que els joves necessiten per a l'institut, tallers i jocs de lectura, presentacions de contes infantils i cicles de conta contes, ressaltant temàtiques com la igualtat, la no-violència i la tradició popular entre altres. En el cas dels conta contes, cal destacar que sempre tenen com a punt en comú el comptar amb un narrador/a explicant diferents històries, en aquests s'intenta llegir un element distintiu per a donar va-

rietat i treballar conceptes diferents amb els infants, de manera que gaudisquen i a la vegada s'endinsen en l'aprenentatge de nous conceptes.

Així mateix, gràcies a la col·laboració de la biblioteca, els dies 19, 20 i 21 de juliol també va tenir lloc el festival Conta'M (festival de contes al Maestrat) on es va poder gaudir durant tres dies d'espectacles de narració oral tant per al públic familiar com adult i també altres activitats com la marató de contes i d'il·lustracions i la fira del conte.

Finalment, ressaltar que a través de la biblioteca, els més joves poden gaudir i aprendre de la importància que té la lectura per a l'augment del vocabulari, la concentració i el desenvolupament emocional, amb beneficis com el suport a l'educació dels més joves, el foment de l'hàbit i la constància per la lectura.

Ens contem des del Col·legi

L'ESCOLA, UN ESPAI ORGANITZAT

Un any més arriben les esperades vacances de Nadal, un període merescut de descans on les famílies es retroben i els xiquets gaudeixen dels seus joguets nous i de fer allò que més els agrada: jugar i estar amb la família.

Aquest curs el primer trimestre ha estat llarg i ple d'activitats. Podríem anomenar tots aquells esdeveniments que han fet d'aquests mesos un període complet, però millor us expliquem com ens organitzem i funcionem al CRA i així entendreu millor la nostra tasca com a membres d'un Claustre.

Per comprendre-ho cal traslladar-nos a la primera setmana de setembre. En un d'aquells primers claustres vam decidir crear cinc comissions i, a partir d'aquestes, hem anat organitzant i donant sentit a les nostres fites anuals.

La primera de les comissions és la Comissió de Biblioteca. És l'encarregada d'organitzar les biblioteques, planificar canvis i organitzar activitats relacionades amb el nostre Pla de Foment de la Lectura. Aquest curs volem canviar l'ús i organització de la nostra biblioteca, adquirint llibres nous, creant nous espais de lectura per a les diferents edats... És per això que vam organitzar el darrer dia d'escola abans de Nadal un Bibliomercat. Amb els guanys que es van aconseguir es compraran llibres nous, mobiliari, decoració... per transformar la nostra biblioteca. Va ser una gran quantitat de diners la que finalment es va poder obtenir, així que creiem important donar les gràcies a tots aquells pares, mares, avis, àvies, oncles, ties i familiars en general que van col·laborar, especialment a les mares i pares de primer de primària que es van animar a fer una parada de dolços, així com també a tot l'alumnat per animar-se a participar i crear una decoració preciosa per engalanar les cases per Nadal.

Una altra és la Comissió de Patis, que es fa càrrec d'organitzar els canvis que volem que es produïsquen als patis dels diferents aularis a partir del Projecte d'Innovació que vam presentar a la Conselleria per a aquest curs acadèmic. En tornar de Nadal començarem a organitzar la feina pensada per, poc a poc, anar fent realitat els canvis proposats.

La tercera és la Comissió de Convivència, en-

carregada de revisar uns dels nostres plans més importants del centre, el Pla d'Igualtat i Convivència i, a més, organitzar les hores de tutoria per temàtiques i edats. Tenim una gran tasca per davant, a vegades feixuga, però els resultats tan positius que obtenim ens animen a seguir endavant.

Per últim, ens resten dues comissions d'allò més marxoses. Per una banda, la Comissió de Festes i Eixides, responsable d'organitzar les activitats complementàries i les festes que celebrem als aularis. Aquest trimestre hem portat a terme, per primera vegada, la Festa de la Tardor, sorgida a partir d'una necessitat com a centre: realitzar un acte cultural en anglès. Doncs bé, el passat 29 de novembre ens vam reunir tots els alumnes i mestres del CRA ací, a Atzeneta, per gaudir, en primer lloc, d'un espectacle de màgia en anglès, però també per rebre la visita de la castanyera, realitzar un concurs de poesia i d'artística i moltes més activitats. Una primera trobada del CRA que de ben segur ha arribat per quedar-se.

I l'última comissió, però no per això la menys important, és la Comissió de les tres R, és a dir, Comissió de Reduïm, Reutilitzem i Reciclem. Aquesta comissió dóna resposta a la campanya anual que duem a terme a nivell de centre en tots els aularis. Aquest primer trimestre ens hem centrat en treballar el reciclatge a les aules, comprant i decorant papereres, organitzant les brigades de reciclatge... A més, com a centre volíem fer participis les famílies d'aquesta campanya, fer-

la de tots i per a tots, així que es va demanar a les famílies col·laborar amb la construcció d'un marc de fotos amb material reciclat amb un retrat familiar. Els resultats són fantàstics i d'allò més originals, qüestió que podreu comprovar si aprofiteu per visitar l'exposició que hem preparat al passadís de l'escola amb totes i cadascuna d'aquestes obres d'art. És meravellós veure la cara de felicitat dels xiquets i xiquetes quan et conten com van fer el marc amb els seus pares, cosins... A vegades se'ns oblidava quant els agrada passar l'estona amb nosaltres, els seus pares.

Aquestes són les cinc comissions que hem creat per aquest curs, diferents a les de l'any passat. Podríem contar molt més del que fem, però crec que amb aquestes línies ja teniu un bon tast. Això sí, volem aprofitar l'oportunitat d'escriure en un mitjà tan important com és el diari del nostre poble per donar les gràcies a totes les famílies que han col·laborat en aquestes i altres activitats; als bombers del poble i de la Vall, per atendre'ns tan bé i ensenyar als infants la importància de la prevenció; a l'AMPA, per estar sempre disponible i col·laborar en els actes; a la Rondalla d'Atzeneta, per venir a participar de la festa del 9 d'octubre i fer-ho tan bé i amb tant d'entusiasme; a Toni i Xavi, per ajudar-nos amb les gloses de Jaume I i a amenitzar la festa dels

valencians i les valencianes; a Pepa, per saber fer tan bé de castanyera i tenir tanta paciència amb nosaltres, i als companys de l'aula taller de jardineria, per construir-nos un hortet digne de venir a veure i ajudar-nos a plantar, a tots els xiquets i xiquetes de l'escola, la verdura de temporada que esperem recollir i gaudir tots plegats. De ben segur ens deixem molta gent pel camí, i és que tot un trimestre dona per a molt, però això sí, cal fer saber que som un poble amb gent participativa, generosa i implicada amb l'escola, i d'això nosaltres, els mestres, n'estem molt orgullosos i orgullosos. Gràcies!

Des de el Casal Popular

ELS TALLERS I LES ACTIVITATS LÚDIQUES CENTREN L'ACTIVITAT DEL DARRER TRIMESTRE DE L'ANY AL CASAL POPULAR

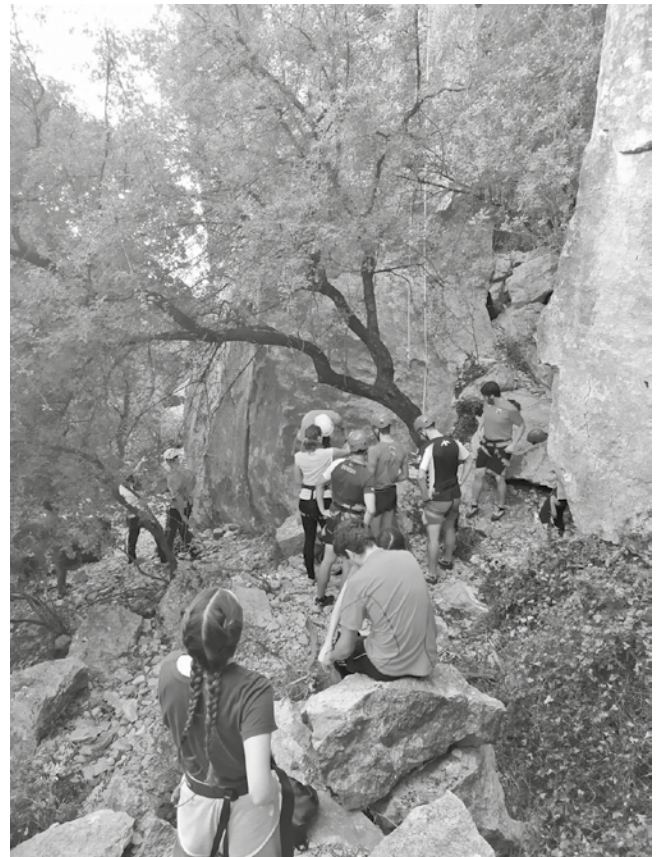
Xavier Pallarés

Com ja vam anunciar al darrer BIM, l'agenda del Casal per als últims mesos de 2019 anava ben farcida de propostes culturals, festives i enfocades a l'oci educatiu, així que aprofitarem aquestes línies per oferir-vos una breu crònica del que han donat de si totes aquestes iniciatives tan engrescadores que han gaudit d'una molt bona participació tant per part d'atzenetenis i atzenetines com de visitants.

En primer lloc, té una especial rellevància la gran quantitat de tallers que hem organitzat aquests darrers mesos, en part, gràcies a la predisposició de l'Ajuntament que, tot i no arribar finalment a rebre una ajuda al respecte per part de l'IVAJ, creiem que ha encetat un camí encertat a l'hora de gestionar la participació activa del jovent del poble, oferint-nos, en aquest cas a través de l'Assemblea de Joves, la possibilitat de proposar les nostres inquietuds i necessitats com a col·lectiu d'edat i donar-los resposta a través del suport econòmic i l'aposta perquè els i les joves ens autoorganitzem i ens corresponsabilitzem de les activitats que vulguem portar a terme.

És el cas del taller **d'iniciació a l'escalada** que va tenir lloc el passat 12 d'octubre a les vies de la roca de la Pallissera, una activitat esportiva i d'oci educatiu que va comptar amb tots els elements necessaris per a desenvolupar-se de manera atractiva i amb totes les garanties: guies professionals, materials homologats, assegurança, gratuïtat... Una iniciativa que va comptar amb la col·laboració i gestió professional de l'empresa local Per Senda, esports d'aventura i que va cobrir l'aforament limitat (20 persones) que permetia el model d'activitat proposat.

A aquest taller amb suport de l'Ajuntament

cal sumar-ne dos més. Per una banda, i dins de la iniciativa "Juguem al Casal" per donar a conèixer els jocs de taula com a alternativa d'oci, el mateix 12 d'octubre de vesprada vam organitzar una **sessió per a aprendre a jugar** al que es coneix com a **jocs cooperatius**, aquells en què no hi ha ni equips ni individualitats, perquè tot el conjunt de jugadors/es es necessita mútuament per superar el repte que es planteja per aconseguir un objectiu comú, amb la qual cosa esdevenen una eina socioeducativa per educar amb valors, com el treball en equip, la col·laboració o l'esforç. Entre altres jocs amb què ja comptàvem al Casal, com L'illa prohibida o Hana-bi, amb l'ajuda de l'Ajuntament en vam poder adquirir d'altres, com el Magic Maze o el Pandèmic. Aquest darrer, per exemple, ens

proposa formar part d'un equip especialitzat en la contenció de malalties, per això com a jugadors hem de controlar l'expansió de quatre plagues mortals mentre intentem trobar-ne la cura viatjant per tot el planeta i aprofitant les nostres habilitats especials, cooperant i ajudant-nos abans que les ciutats queden infectades o hi haja massa brots. Com dèiem, es va tractar d'una sessió per presentar i tastar els jocs, però que resten a la disposició de la gent del poble a la secció de jocs de taula del Casal perquè hi jugueu sempre que us vinga de gust.

Per últim, i dins dels paràmetres compartits per les anteriors activitats, també hem de ressenyar el **taller de pintura amb esprai** que vam realitzar el 9 de novembre al carrer de mossèn Ricardo a càrrec de la iniciativa artística i social De tripas aerosol i de la nostra estimada veïna Mar Esteve. Amb una enquesta prèvia a través de les xarxes socials, els i les joves del poble van triar la temàtica del mural que anàvem a realitzar. En aquest cas, va resultar guanyador el motiu de la lluita contra el despoblament, per això el títol de la intervenció que es va fer sobre el mur de l'antic camp de futbol sala porta per nom "SOM RURALITAT, SOM FUTUR". Utilitzant diferents tècniques, com la pintura plàstica o l'ús dels aerosols, es va elaborar un disseny amb el qual s'ha volgut treballar el pas del temps potenciant d'una forma figurativa obres descobertes al nostre voltant, en aquest cas restes de ceràmica ibèrica trobades al Maestrat de Penyagolosa, juntament amb l'ermita del Castell d'Atzeneta. Alhora, hi sumem la natura més representativa del territori, com són els ametlers en flor i els bo-

lets amb el rovelló com a icona. I d'aquest element natural n'extraïem la paraula ESPORES, mot que reivindica la constant anada i tornada de la gent del món rural i la forma de renàixer d'un moment a l'altre amb tan sols una mica d'esperança.

Per altra banda, des del Casal també hem continuat apostant de manera autònoma per mantenir l'oferta d'altres tallers en consonància amb les línies de treball que ens hem marcat de manera assembleària. És el cas del **taller de manualitats amb monstres valencians**, que sumat a la contacontes Eva Fernández que organitzà la Biblioteca el passat 26 d'octubre, era el nostre gra d'arena

per participar de la incitaiva "Espanta la por!" engegada ja fa quatre anys pel Museu Valencià d'Etnologia al voltant del dia de les ànimes amb l'objectiu de donar a conèixer i reivindicar els monstres i espantacriatures de l'imaginari popular valencià. Així doncs, el 2 de novembre els més menuts i les més menudes van poder pintar al seu gust i endur-se l'Encantada i el Dimoni xicotet, que juntament amb un Butoni gegant elaborat de manera col·laborativa i amb paper de seda foren els protagonistes d'aquesta edició que pretenem consolidar en el calendari festiu d'Atzeneta.

A més a més, i des del nostre ideari conscientment feminista, també vam portar a terme un nou taller per a totes les edats el passat 16 de novembre per preparar la commemoració del dia internacional per a l'eliminació de la violència contra les dones (25-N). Es va tractar d'un **taller per confeccionar papallones mordes**, un element simbòlic amb què vam omplir carrers, balcons i comerços del poble i que a les comarques de Castelló n'ha estat la principal promotora del seu ús com a al·legoria amb voluntat de conscienciació Itziar Prats, veïna de la capital de la Plana que s'ha dedicat a teixir papallones en record de les seves filles, Nerea i Martina, assassinades en setembre del 2018 a mans del seu exmarit, quan tenien 2 i 4 anys. Una de les conseqüències més crues de la violència de gènere que ens constata la necessitat de seguir redoblant esforços per conscienciar i lluitar contra aquesta lacra social.

Per últim, resta citar les activitats més lúdiques, entre les quals destaca la **11a Festa del Quinto** el mateix 7 de desembre, ves-

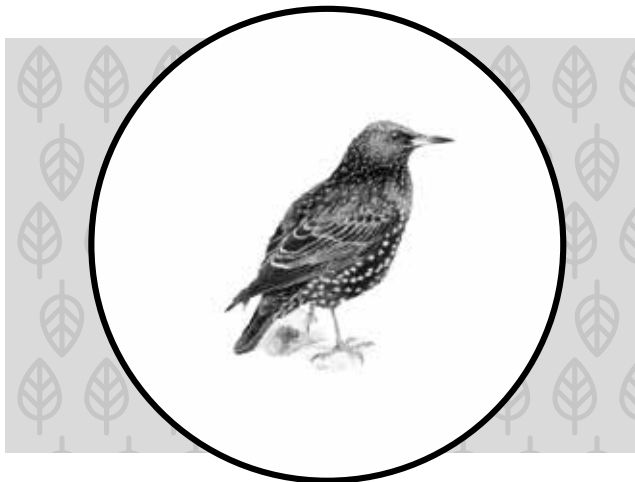
pra de Fira, i que enguany va comptar amb l'actuació especial de vesprada del grup de Sant Joan de Moró Forn, que ens va delectar amb un repertori de grans èxits dels anys 80 a nivell estatal i internacional al qual van sumar-hi algunes cançons pròpies en la nostra llengua. Va ser un espectacle molt potent que va deixar menut el Casal de tanta gent com va venir a gaudir d'una festa que es va poder començar de vesprada però que va tenir el millor colofó amb la nit d'orquestra organitzada pels quintos 2018 a les Escoles Velles.

També són més lúdiques totes les activitats programades al llarg de les festes de Nadal, que mentre enllestim aquest article només han acabat de començar però que quan arribe a les vostres mans aquesta edició del BIM segurament hauran finalitzat i esperem de tot cor que hàgeu pogut gaudir-les amb la família i els amics. Al llarg d'aquestes dates assenyalades haureu pogut participar del **3r campionat de la Fallera Calavera** el 29 de desembre o del **2n Trivial atzentaní** el 3 de gener, però també del **monòleg per la igualtat** a càrrec de Carol Tomàs organitzat al Casal per l'Ajuntament d'Atzeneta el 28 de desembre o del **proaplec de Penyagolosa** el dissabte 4 de gener. Així que esperem que el proper 2020 siga un any tan farcit d'activitats com ho ha sigut el 2019 que deixem arrere. Per la nostra part, ho intentarem. Salut i bon any nou!

Medi ambient

Paco Esteller

Estornino pinto

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** *Sturnus vulgaris*.
- **NOMBRE CASTELLANO:** Estornino pinto, también conocido como estornino europeo o estornino común.
- **FAMILIA:** Sturnidae.
- **CLASIFICACIÓN:** Orden Paseriformes, familia Estúrnidos.
- **HÁBITAT:** Bosques, parques y jardines.
- **ÁREA DE DISTRIBUCIÓN:** Europa, Asia, África, América del norte, Polinesia, Australia y Nueva Zelanda.
- **CARACTERÍSTICAS:** Mide 21 cm, el plumaje es negruzco con reflejos metálicos, en invierno esta densamente salpicado especialmente en las hembras. El pico es amarillo en verano y pardo grisáceo en invierno. El aspecto del cuerpo es compacto, con la cola corta.
- **VIDA Y COSTUMBRES:** Es una especie gregaria que durante las migraciones se reúne en bandadas. Anida tanto en colonias como en parejas aisladas, utilizando para ello las cavidades de los árboles, muros y acantilados. Pone de 5 a 7 huevos, que son incubados por ambos sexos durante 12 o 15 días. Las crías son alimentadas por ambos progenitores y permanecen en el nido durante 20-22 días.

Lila

- **NOMBRE CIENTÍFICO:** *Plantago major*, L.
- **FAMILIA:** Plantagináceas.
- **SINONIMAS:** Lengua de carnero, plantatge, zain-bellar, chantaxe.
- **DESCRIPCIÓN:** Es una herbácea muy común en los prados y sitios áridos donde es pasto de los gorriones. El llantén mayor es una cepa de la cual nacen cada año grandes hojas lampiñas parecidas a la acelga. Florece a partir de abril. Flores verdosas o de color rubio y unas espigas largas de casi 15 cm. El fruto es pixido, se abre y da numerosas semillas. Sabor astringente.
- **PROPIEDADES:** Astringente, relajante, cicatrizante, diurético, resolutorio, depurativo, expectorante, emoliente, febrífugo, tónico.
- **PARTES UTILIZADAS:** Toda la planta.
- **COSECHAR EN:** Todo el año.
- **COMO SE USA:**
 - **Para la salud:**

Uso interno: jugo e infusión de hojas, infusión y decocción de las semillas.

Uso externo: aplicación de hojas frescas como hemostático, cicatrizante, bactericida, fricciones de hojas frescas contra el lugar de picaduras del insecto; infusión de hojas por compresa, lavado o gargarismo contra inflamaciones de la piel o de la mucosa; cataplasma de hojas trituradas para acelerar la maduración de forúnculos.

Diurético: en una taza de agua hirviendo se pone 1 gramo de hojas, se deja reposar, se filtra y se añade edulcorante. Beberlo dos veces con una hora de intervalo entre la primera y la segunda toma, insistir con este tratamiento hasta conseguir el propósito, es decir la curación.

- **Para la belleza:** Acné: Cataplasma. Machacar unas hojas frescas de llantén, ponerla sobre una gasa y aplicarla sobre la herida o acné. Usadas las hojas externamente tienen propiedades emolientes, descongestionantes e hidratantes. La infusión de las hojas (50 gr/l agua) constituye una buena loción para aplicarla en forma de compresa contra la inflamación cutánea y la deshidratación de la piel.

Nutrició

Neus Bartoll Orenga. Dietista-nutricionista

¿ACEITE DE OLIVA VIRGEN?

Como buenos pueblerinos que somos, cuando llega al época de Noviembre es una obligación familiar ir "a olivas". Y es normal, ¿A quién no le gusta consumir su propio aceite de oliva? Recolectamos la aceitunas y las llevarlas a la almazara para que extraigan este delicioso manjar (Oro líquido, lo llaman). Pero... ¿qué pasa una vez dejamos nuestras preciosas perlas negras en la almazara? ¿Qué ocurre allí dentro? ¿Cómo es de sano el aceite que nos devuelven? Si quieres averiguarlo, sigue leyendo y no te pierdas esta untuosa aventura.

1. LAVADO: Pues bien, empezamos el viaje con una buena **duchita de agua**. ¡Las aceitunas tienen que estar bien guapas y limpias para este proceso! No querrás un aceite lleno de suciedad y de bacterias, ¿verdad?

2. MOLIENDA: Consiste en romper las aceitunas para extraer el aceite. Antiguamente se hacía con un molino de piedra, pero ahora existen unas maquinas que trituran las aceitunas y las baten hasta convertirlas en una pasta de aceitunas.

3. EXTRACCIÓN: Aquí, meten la pasta de aceitunas en una centrifugadora y por decantación se separan 3 fases: Líquida (agua), grasa (aceite) y sólida (orujo).

- El **agua** se descarta (¡queremos aceite, no agua!)
- El **aceite** se almacena en depósitos de acero inoxidable, se filtra para eliminar las impurezas y se envasa para comercializarse.
- El **orujo** (son los restos de los huesos) se aprovechan para hacer aceite mediante un proceso de extracción químico con hexano. ¿Y ya está? ¡No!!! Ya tenemos el aceite. Pero aquí no acaba la cosa. Hay veces (la mayoría), que el aceite que se obtiene es tan tan ácido que no se podría consumir, y se tiene que REFINAR. Hay diferentes tipos de aceites según su grado de acidez:
- **Virgen extra:** 1° - Se puede consumir tal cual. ¡Es el mejor aceite!
- **Virgen:** 2° - Se puede consumir tal cual, pero es un poco más fuerte.
- **Corriente:** 2-3.3° de acidez - Se tiene que

REFINAR (es demasiado fuerte)

- **Lampante:** + 3.3 ° de acidez - Se tiene que REFINAR (está malísimo)

Y ahora... ¿Te animas a convertirte en aceite y adentrarte en la aventura del refinado? Estas son sus fases. Es un proceso muy complejo y muy químico; pero voy a ponértelo fácil, tú simplemente imagina que estas en un balneario.

1. **DESGOMADO:** Empezamos el Balneario Tour con una duchita de **ácido fosfórico** para eliminar las sustancias que dan un aspecto raro y gomoso.

2. **NEUTRALIZACION:** Continuamos con un baño con **sosa caustica**, para eliminar el exceso de acidez (y... ¿sabéis qué pasa si mezclamos sosa con aceite? Se obtiene JABÓN). De esta forma, los compuestos que dan más acidez al aceite se convierten en jabón, y al volverse sólidos se pueden eliminar más fácilmente.

3. **LAVADO:** Esta vez sí, vamos a pegarnos una ducha con **agua** calentita, así eliminamos los jabones que se han formado y los restos de sosa caustica.

4. **DECOLORACION:** Ahora pasamos al baño de **bentonita**, una sustancia capaz de absorber los pigmentos que dan colores extraños.

5. **REFRIGERACIÓN:** ¿Y si ahora nos metemos en una piscina de hielo? Las **bajas temperaturas** harán que algunos compuestos indeseables se cristalicen y se puedan eliminar.

6. **DESODORIZACIÓN:** Después pasamos por la sauna. El calor hará que se **evaporen** los compuestos volátiles que dan olores y sabores desagradables.

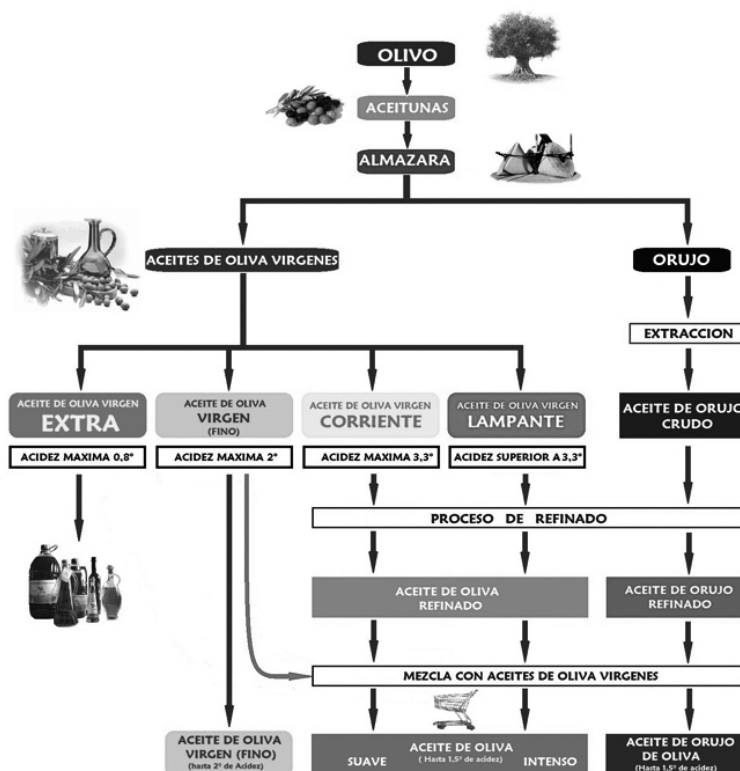
7. **FILTRADO:** Y para acabar, una duchita relajante para eliminar todos los restos de sustancias

indeseables que puedan haber quedado.

8. **ALMACEN Y ENVASADO:** Finalmente vamos al vestuario y nos ponemos nuestra mejor ropa para salir a las calles relucientes y espléndidas.

El problema del refinado, es que obtenemos un aceite demasiado limpio, sin aroma, sin color y sin sabor... Eliminamos las sustancias malas pero también las buenas (vitaminas y antioxidantes). Y para colmo, se forman ácidos grasos TRANS (relacionados con el aumento del colesterol malo). Solución: mezclar el aceite refinado con aceite no refinado (VIRGEN o VIRGEN EXTRA). Este aceite es el que se llama "**aceite de oliva**". Así que, si queréis consumir un buen aceite, fijaos que en la etiqueta ponga "**virgen o virgen extra**", si no es así, estáis consumiendo un **aceite refinado**, de peor calidad. (Os dejo un resumen-esquema debajo para que lo entendáis mejor)

Tipos de Aceite de Oliva

Els 75 anys de la Cooperativa

Cristina de la Rosa

La Cooperativa d'Atzeneta del Maestrat fa 75 anys. El primer d'agost, els xiquets i les xiquetes de l'escola d'estiu municipal van pintar amb les mans les fulles d'un arbre en un mural commemoratiu, sota el lema "Dels avis als nets". Al llarg de l'any, "hi haurà altres actes commemoratius oficials", com es va anunciar des de l'entitat.

Tot va començar el 1944, quan "va fundar-se una cooperativa de subministres per comprar adobs (els pinsos encara no existien) i reduir costos", explica Eladi Roca, director de la Cooperativa en aquest municipi de gairebé 1.400 habitants. Més tard, es van reagrupar els ramaders i van arribar nous productes. En paral·lel, la Cooperativa va crear una secció de crèdit: "Els que tenien diners de la collita, els donaven a la Cooperativa, que al seu torn servia per a finançar els productes de cultiu. Com el banc de tota la vida, però a nivell molt local", explica Roca. Així és com encara funciona: la Cooperativa recull la collita dels seus socis i fa d'intermediària amb el productor. "Sis euros per tota la vida i deu euros l'any" és la quota marcada pel consell rector, que es renova cada quatre anys.

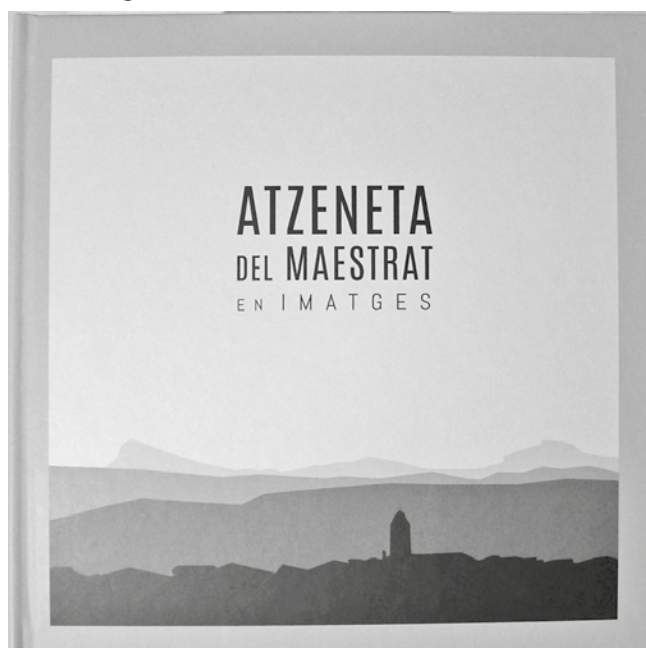
Als 2000, Atzeneta va fer una aposta per les tecnologies renovables, amb la creació d'una

planta fotovoltaica que ven energia al mercat.

Des de 2008, la Cooperativa manté obert un supermercat a la localitat (a banda de la seua botiga de subministres tradi-

cional). Des de fa quatre anys, també explota la benzinera del poble. En aquest sentit, el director de la Cooperativa la defineix com "l'empresa més gran de la zona; no és que siga un honor, però qualsevol mesura de la cooperativa per crear feina i innovar frena això que ara està tant de moda, el despoblament rural".

En les diverses àrees que gestiona la Cooperativa treballen 14 persones, "i només tres homes", apunta Roca. I enumera: "Servei de telefonia, assessorament fiscal o agrícola, supermercat Charter, benzinera... Tot el que ajude l'agricultor (i a qui no ho siga)". El 1944, segons les firmes de l'acta de constitució, la Cooperativa comptava amb una trentena de persones; avui dia, dona servei a un miler de socis "gràcies a la diversificació", insisteix el director. La majoria de socis, descriu Roca, són "grans, agricultors de professió o agricultors que intercalen aquesta tasca amb un treball a la fàbrica". No obstant això, l'oferta de serveis allunyada de l'estrictament rural pretén obrir la cooperativa a un públic més jove. "El 35% de socis són dones", destaquen les dades municipals. "El 1944, cap dels fundadors era una sòcia, per motius evidents",

de manera que la cooperativa veu aquest percentatge actual com un augment signifi-
catiu. També al consell rector s'han inclòs
dones, tres dels nou membres, "tot i que
encara estem lluny de la paritat", reconeix el
director.

"La Cooperativa és un element clau en la mo-
dernització el sector agrícola i pot ser un ins-
trument clau en el tema del despoblament".
D'aquesta manera, Miguel Ángel Moliner,
conseller de l'entitat i veí del poble, desta-
ca la importància de "la secció de crèdit".
De cara al futur, Moliner apunta a una presa
de decisions sobre la inversió "des del po-
ble, sense dependre d'entitats externes". El
conseller es refereix, en especial, a "projec-
tes emprenedors" que parteixen d'aquesta
zona, sobretot, de joves: "Aquest ha de ser el
futur des de la lluita contra el despoblament,
parlar amb la gent jove per engegar projec-
tes que puguin generar ocupació o fixar la
població". Per això, incideix, "cal demanar a
l'administració que les ajudes i el capital pri-
vat es canalitzen de la mateixa manera que
es fa a la indústria".

Als seus 75 anys, la Cooperativa d'Atzeneta
del Maestrat funciona com qualsevol altra
empresa. "L'empresa de tot el poble, de la
qual 1.000 persones són propietàries", en
paraules de Moliner. Per la seua part, Roca
assenyala "la gestió en comú de terres agrí-
coles" com a objectiu de futur. "A la comarca,
no només a Atzeneta": també a Xodos, Be-
nafigos o Vistabella, municipis propers i "per
desgràcia, poc poblats", explica el director.
A més, "la gestió en comú evitaria que les
terres es quedaren sense amo, així com pro-
blemes mediambientals derivats".

"El nostre ADN és aquest territori, aquesta
empresa no té sentit en un altre poble", sen-
tència Roca. Tot i que hi ha altres cooperati-
ves en localitats properes, com Les Useres o
Els Iborsos, "Atzeneta és el centre comercial
de la zona". Així fa broma el director, en re-
ferència a la diversificació de serveis oferts
per la Cooperativa durant els seus 75 anys
d'història.

ACTIVITATS DE LA COOPERATIVA

Durant l'últim quadrimestre de l'any 2019, destaquem dues activitats formatives organitzades per la Cooperativa a la sala d'actes social. Creiem que l'aprenentatge continu mitjançant jornades de formació a càrrec d'especialistes és una eina fonamental per a incrementar la quantitat i la qualitat de la nostra producció agrària.

- El 12 de novembre es va fer una jornada tècnica sobre l'ametler, a càrrec d'un enginyer de l'empresa Fertinagro Biotech, amb el títol "Retos actuales: rentabilidad económica y ambiental. Claves de éxito".

- El 3 de desembre es va fer una jornada informativa, de caràcter obligatori per a qualsevol productor, sobre "Higiene en la producción primaria" a càrrec d'un tècnic de les Cooperatives agroalimentàries de la Comunitat Valenciana.

Totes dues van tindre un gran poder de convocatòria i el recinte es va omplir.

També volem destacar una tercera activitat, aquesta de caràcter més lúdic, emmarcada en els actes de celebració del 75 aniversari de la Cooperativa.

El dia 8 de desembre, dins del programa oficial de la Fira d'Atzeneta 2019, vam presentar el llibre Atzeneta del Maestrat en imatges, editat per la Cooperativa, davant del nombrós públic assistent. Vam comptar amb la presència del President de la Diputació, José Martí, del President de la Cooperativa, Angelino Barberá, del Director General de Prevenció d'Incendis Forestals de la Generalitat Valenciana, el nostre paisà Diego

Marín, i de l'alcalde d'Atzeneta, Santiago Agustina. A més, als llocs reservats a les autoritats, hi havia Ana Belén Edo, senadora per Castelló, Abel Ibañez, diputat de Bombers de la Diputació de Castelló, regidors i regidores de l'ajuntament d'Atzeneta i consellers i conselleres del Consell Rector de la Cooperativa.

Els autors del llibre, Arcadi Vidal i Miguel Ángel Moliner, van fer una ressenya de l'obra. Es tracta d'una memòria visual del nostre poble feta l'any del 75 aniversari de la Cooperativa. Consta de 120 pàgines, on predominen les fotografies de molts indrets del nostre poble i d'atzenetins i atzenetines de diferents generacions. També es pot llegir un text que, després d'una introducció a la història de la Cooperativa, fa una descripció d'Atzeneta estructurada en quatre parts: a) la història i el patrimoni, b) la natura i el paisatge, c) la gent i d) les festes i les tradicions. Va ser un acte entranyable i distés que va acabar amb la signatura de llibres i un vi d'honor per a tots els assistents.

Qualsevol que vulga adquirir-ne un exemplar, pot passar per les oficines de la Cooperativa.

El temps i la meteo a Atzeneta

Melchor Rovira Monfort

El temporal d'inici de desembre ha maquillat les desastroses xifres de pluja del 2019

Acabava el darrer article del BIM fent referència a un inici de setembre plujós, però el que no sabia aleshores era que aquella pluja recollida fins a meitat setembre seria quasi tota la ue cauria en tota tardor; i és que els passats mesos de setembre, octubre i novembre han estat molt secs i càlids. Les temperatures s'han mantingut per damunt els valors habituals (tant de màximes com de mínimes) durant aquests tres mesos, exceptuant alguns dies d'inici de setembre i la desena que va entre el 10 i el 20 de novembre (segurament els dies més freds, fins el moment, d'aquesta tardor i hivern 2019). Pel que fa a pluges, en tota la tardor hem recollit 84 litres, la tercera part del que haguera hagut de caure. La situació a finals de novembre era desastrosa: en el que portàvem d'any 2019 havíem recollit 310 litres, menys de la meitat del normal. Encara pitjor era que en els darrers 12 mesos sols un dia havien caigut més de 30 litres, i altres 2 dies havien acumulat entre 20 i 30 litres; dades que mostraven la gravetat de la sequera que patíem i que ens feia retornar la por de viure una altra sequera extrema com la del 2013-2014. Però bona part d'aquesta preocupació és va esvaïr amb el temporal del 3,4 i 5 de desembre que ens va regalar 99 litres caiguts amb comptagotes, que no tenen preu per la idoneïtat temporal, la marcada falta d'aigua que teníem i l'aprofitament íntegre fins la darrera gota caiguda.

Primers núvols que acumulava el temporal de llevant del 21 d'octubre

Si analitzem els darrers mesos un per un, setembre va ser lleugerament càlid, amb 0,3°C de temperatura mitjana per damunt el normal. Sense tenir cap episodi de calor extrema (com solia passar els darrers setembres), cal destacar que va ser prou més freda la primera quinzena que no pas la segona. De fet, vam començar setembre amb pinzellades de tardor que no van tornar fins ben començat novembre. El total de pluges recollides durant aquest mes va ser de 50 litres, un 64% del valor normal, i quasi totes durant la primera quinzena, quan ens va tocar de refiló la famosa DANA que va inundar el sud-est peninsular. Octubre ens va retornar quasi a l'estiu, fent-nos patir temperatures màximes de més de 30°C uns quants dies. Durant tot el mes tant els valors màxims com els mínims van estar per sobre dels valors habituals, però els 32°C de temperatura màxima assolida no van suposar cap rècord extrem de calor. Quant a pluges, no va ser tant generós com l'anterior, ni com l'etiqueta que porta penjada, i ens vam quedar amb 30,5 litres recollits durant un fort temporal de llevant que ens va evitar a darrera hora i que va impactar amb força a Tarragona. Aquesta mala sort

amb els temporals de pluja (el de setembre es va quedar uns quilòmetres al sud, i el d'octubre uns pocs al nord) ja ens situava a la província de Castelló com la zona amb més dèficit de pluja de tota la conca Mediterrània occidental. Novembre encara va empitjorar més la situació perquè, a més de no deixar-nos quasi ni gota (3,5 litres recollits en tot el mes), ens va dur episodis de vent de mestral de forma continuada que van assecar la poca humitat que hi havia al camp. Les temperatures van començar molt elevades els primers dies, però cap a la segona desena el vent de mestral que imperava ens va portar una massa d'aire més freda, que tot i no ser exageradament freda, sí ens ha dut els valors més freds des de l'estiu fins ara. Aquest fet es deu que desembre està sent anormalment càlid (sense cap dia de gelada) i els mapes entreveuen unes temperatures per als propers nadals per damunt els 20°C.

Espanejera feia de barrera al temporal de gregal d'inici de desembre, com passa amb tots els temporals que venen del nord-est. Tot i que al poble quasi vam recollir 100 litres, als Rosildos es van superar els 170.

El fred i la seua afectació a les carreteres

Ara quan arriba l'hivern, els titulars dels mitjans de comunicació s'omplen d'alertes per onades de fred o temporals de neu que, sense ni un d'aquests cristalls de glaç precipitat, igualment ens deixen les seues petjades a les nostres carreteres cobrint-les d'un blanc brillant de sal.

Amb aquest breu article, a mig camí entre la meteorologia i la seguretat vial, m'agradaria fer reflexionar els responsables del manteniment de les carreteres a l'hivern.

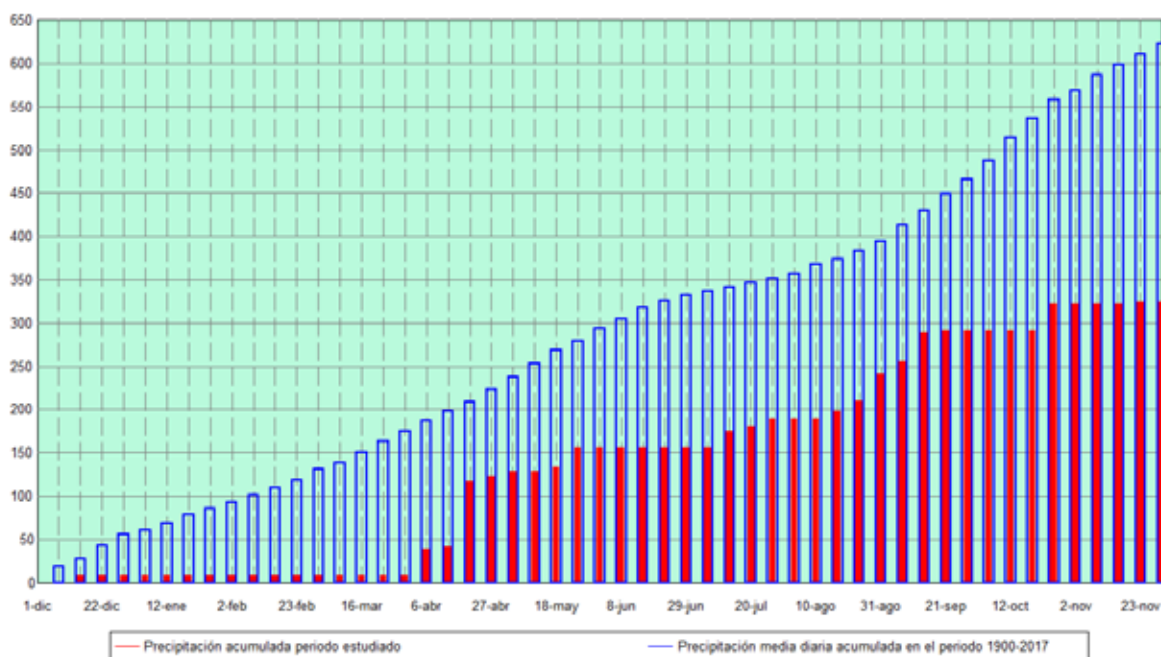
Tots sabem que la sal desfà el gel, i que per això a l'hivern es llança sal (o altres compostos químics semblants) a la carretera per evitar la formació d'aquest recobriment gelat que disminueix la fricció amb els pneumàtics i afavoreix que aquests patinen i puguem tenir accidents. El procés físic pel qual passa també és ben conegut, i és que quan s'afegeix un solut a un dissolvent (en aquest cas la sal a l'aigua), baixa la pressió de vapor del dissolvent (aigua) i això provoca un augment de la temperatura d'ebullició i una disminució de la temperatura de fusió d'aquesta aigua; és a dir, la sal fa que el punt de fusió (o congelació) de l'aigua baixe. En funció de la sal que es llance pot baixar més o menys, però dificulta o impossibilita que es forme gel a temperatures lleugerament negatives. El problema apareix quan no hi ha aigua suficient que es puga convertir en gel; és a dir, quan la carretera està seca (no ha plogut, no ha nevat o la humitat de l'ambient és baixa) i, a més a més, es llança sal. Aleshores la sal, que es una substància higroscòpica, la qual cosa vol dir que absor-

beix amb facilitat la humitat de l'ambient (si deixeu sal a l'aire lliure al cap del temps la notareu banyada), agafa la poca humitat de l'aire i la fixa a la carretera, convertint una carretera seca i segura, amb una carretera banyada amb una fricció més baixa i molt més perillosa per a la conducció.

El motiu d'aquesta reflexió és que a la nostra zona el 99% de les onades de fred venen amb vent de mestral molt sec, sense gens d'humitat que impossibilita que es gele cap carretera nostra encara que arribem a valors molt negatius simplement perquè no hi ha aigua per convertir en gel. Doncs és en aquestes situacions quan els responsables de manteniment de carreteres, alertats per la histèria col·lectiva de l'onada o episodi de fred anunciat per tots els mitjans de comunicació, llancen sal a les carreteres i converteixen vies segures sense gel ni aigua en carreteres perilloses banyades per l'aigua que la sal ha absorbit. Després tenim el cas contrari, quan realment hi ha perill de gel a les carreteres però no es llança sal. Sol ser, normalment, en situacions anticiclòniques amb inversions tèrmiques, quan durant el dia es poden fregar o superar els 20 °C i als mitjans de comunicació parlen de primavera anticipada i ix gent banyant-se a la platja; aleshores, durant les nits la temperatura baixa a valors negatius a les zones enclotades i l'elevada humitat ambient cobreix la carretera d'una fina capa de rosada blanca molt perillosa. En aquest sentit, hi haurà excepcions i situacions de nevades puntuals, però els meus 14 anys de conducció diària per carreteres de muntanya em permet afirmar que si es condueix durant l'hivern per aquesta zona, el més probable és que u es trobe en una de les dues situacions anteriorment descrites.

Per tant, siguem conscients dels efectes positius i negatius de la sal perquè, clarament, en llancem de manera constant i excessiva en situacions que no es ni molt menys necessària, fins i tot contraproductiu, tant per a la conducció com per als baixos dels nostres estimats i fràgils vehicles.

Precipitación acumulada (mm) diciembre 2018 - noviembre 2019 en ATZENETA DEL MAESTRAT

RACÓ FOTOGRÀFIC

